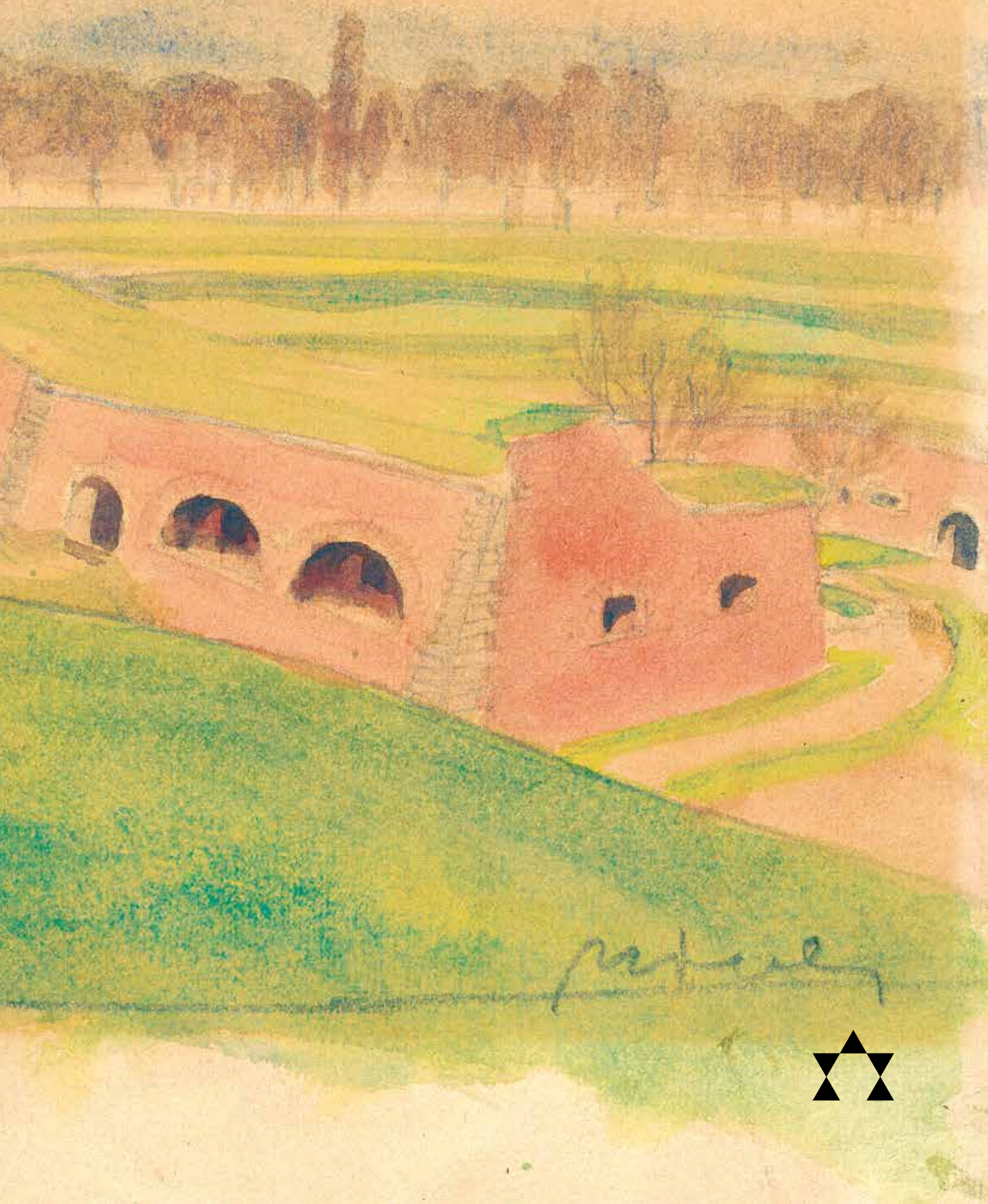

Památník Terezín
Výroční zpráva za rok 2023

Památník Terezín
Výroční zpráva za rok 2023

Vydáno v Terezíně, březen 2024

Název zpracovatele: Památník Terezín
Sídlo organizace: Principova alej 304, 411 55 Terezín
IČO: 00177288
DIČ: CZ00177288
Telefon: +420 416 782 225
E-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz
Webové stránky: www.pamatnik-terezin.cz
Datová schránka: w9qggpv
Způsob zřízení: Zřizovací listina vydaná Ministerstvem kultury
České republiky pod Sp. zn.: MK-S 14 780/2013 ze dne 29. 11. 2013
Zřizovatel: Ministerstvo kultury České republiky

1.	<u>Úvodní slovo</u>
2.	<u>Organizační struktura</u>
3.	<u>Památník Terezín a jeho služby návštěvníkům</u>
4.	<u>Statistika návštěvnosti</u>
5.	<u>Přehled pořádaných akcí a výstav</u>
	<u>Propagačně organizační a ediční činnost</u>
6.	<u>Vnější kontakty a spolupráce</u>
7.	<u>Výzkumná činnost</u>
8.	<u>Vzdělávací činnost</u>
9.	<u>Dokumentace a sbírky</u>
10.	<u>Bezpečnost Památníku Terezín</u>
11.	<u>Hospodářská činnost, dary a příspěvky</u>
12.	<u>Technická a stavební činnost</u>
13.	<u>Výhled na rok 2024</u>

Stručný přehled hlavních činností Památníku Terezín

- Památník Terezín shromažďuje sbírku hmotných dokladů k rasové a politické perzekuci v období okupace českých zemí nacistickým Německem se zvláštním zřetelem na dějiny policejní věznice pražského gestapa v Malé pevnosti Terezín, dějiny terezínského ghetta, dějiny koncentračního tábora v Litoměřicích, dále ke starší historii města Terezín a s uvedenými tématy souvisejících výtvarných děl. Sbírkou vytváří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti.
- Spravuje sbírku písemností archivní povahy, výtvarných děl, trojrozměrných předmětů, hudebnin, fotografického materiálu a historických publikací. Zajišťuje také fungování vlastní odborné knihovny.
- Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i dokumentaci obrazovou, případně zvukovou. Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich výzkumné poznatky.
- Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty pocházejí.
- Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, jakož i vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost.
- V zahraničí zajišťuje českou účast na expozicích zřízených v bývalých koncentračních táborech v Osvětimi (Polsko) a Ravensbrücku (Německo).
- Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání nebo konzervování a restaurování.
- Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky a další elektronické nosiče. Provádí jejich výměnu s domácími i zahraničními institucemi.
- Pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníckými nebo fyzickými osobami odborné konference, sympózia a semináře vztahující se k předmětu své činnosti.
- Trvale zajišťuje průvodcovské služby.
- Soustavně vyhodnocuje vývoj návštěvnosti a údaje o ní zveřejňuje.
- Pořádá kulturní a vzdělávací programy vyplývající z předmětu své činnosti a vystavuje zapůjčené předměty kulturní hodnoty.
- Vstupuje do profesních sdružení, včetně mezinárodních, za účelem koordinace odborné činnosti.

- Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.
- Zpracovává odborné posudky, rešerše a expertizy.

1. Úvodní slovo

Chtěl bych v úvodu této zprávy poděkovat všem, kteří nám po překonání těžkého období pandemie nemoci covid-19 pomáhali znovu rozvinout činnost naší paměťové instituce. Zpráva je všechny, ale i širší veřejnost, chce seznámit s aktivitami Památníku Terezín v uplynulém roce, kdy již bylo možno přejít k normální práci a počet návštěvníků již téměř dosáhl úrovně z doby před pandemií. Musím však zdůraznit, že plnění poslání naší instituce bylo náročnější a současně potřebnější než v minulosti. Ještě naléhavěji totiž bylo třeba především v osvětové a vzdělávací činnosti varovat před nebezpečím snah o nastolení vlády totality a potlačení demokratických práv a svobod. V době kdy je distribuována tato zpráva, již déle než dva roky probíhá několik set kilometrů od našich hranic hrdinný zápas Ukrajiny s ruskými agresory. Na územích, která se Rusku podařilo okupovat, byly spáchány tisíce válečných zločinů. Další zločiny, naléhavě vyvolávající vzpomínky na hrůzy holokaustu, vyvolal zákeřný útok teroristického hnutí Hamás, vedený z pásma Gazy na Izrael 7. října. Šok, který tento útok a následující boje v této oblasti vyvolal, byl ještě znásoben prudkým vzrůstem antisemitismu, provázeným nenávistnými demonstracemi, ale i útoky na Židy v mnoha zemích světa. Jejich intenzita překvapila všechny skutečné demokraty a připomenula smutnou skutečnost, že mnozí lidé se z tragických událostí minulého století a především holokaustu nepoučili. O to více je povinností paměťových institucí jako je naše v osvětové a vzdělávací činnosti nejen neustávat, ale podstatně ji rozšiřovat a hledat nové cesty působení především na mladou generaci.

Podrobný výčet významných akcí a událostí v životě naší instituce je uveden v této zprávě, chtěl bych však vyzvednout alespoň některé z nich, které považuji za zvláště významné. V dubnu mělo nebývalý ohlas veřejné čtení jmen obětí holocaustu *Jom ha-šoa ve ha-gvura* (Den šoa a hrdinství), které jsme pořádali ve spolupráci s městem Vysoké Mýto, tamním regionálním muzeem a gymnáziem. Jeho studenti nastudovali a v půdním divadle bývalých Magdeburských kasáren v Terezíně uvedli mimořádně působivé divadelní představení přibližující tragické osudy čtyř židovských rodin z jejich města.

Ústřední vzpomínková akce k uctění obětí nacistické perzekuce *Terezínská tryzna*, která probíhá na Národním hřbitově v Terezíně vždy ve třetí květnovou neděli, připadla tentokrát na 21. květen. Významní hosté z řad ústavních činitelů, politiků, představitelů organizací a institucí z domova i ze zahraničí, ale i bývalých vězňů, kteří na ni každoročně přijíždějí, jí dodali na důstojnosti a respektu nejen u nás, ale i v zahraničí. Hlavní projev tentokrát přednesl nově zvolený prezident České republiky Petr Pavel, který poukázal na paralely mezi perzekucí civilního obyvatelstva v období druhé světové války a nebezpečím, které dnes pro demokracii v Evropě představuje diktátorský režim v Rusku. Jménem přeživších vězňů poté promluvil pan Jano Hanák ze slovenské Žiliny, který byl do terezínského ghetta odvezen na sklonku druhé světové války z koncentračního tábora v Seredi jako malý chlapec a strávil zde několik měsíců až do osvobození.

Dne 30. května se uskutečnil koncert *Akademie vídeňských filharmoniků*, který byl věnován uctění památky členů *Vídeňské filharmonie*, kteří se stali obětí nacistických represí. Několik členů tohoto věhlasného hudebního tělesa bylo vězněno v terezínském ghettu.

Na 8. června připadlo vyhlášení výsledků a udělení cen vítězům literární a výtvarné soutěže Památníku Terezín *Memoriál Hany Greenfieldové*.

Tentokrát se soutěž v obou kategoriích konala pod názvem *Svět chce být klamán?*. Zvolené téma se zaměřilo na podoby zneužívání propagandy ve službách totalitního režimu. Hlavní pozornost účastníků se soustředila na snahy o zastírání zločinů páchaných v rámci holokaustu, někteří účastníci se však zamýšleli i nad zneužíváním propagandy v dnešním světě, včetně falešných zpráv a lží, které dnes šíří ruská propaganda, jež se snaží systematicky působit ve veřejném prostoru demokratických zemí po celém světě.

Tradiční tryzna *Kever Avot*, připomínající památku obětí holokaustu z českých zemí, se konala 10. září. Zúčastnilo se jí mnoho členů pražské židovské obce, ale i řady obcí mimopražských, dále členové Terezínské iniciativy a mnoho dalších hostů. Vzápětí po jejím ukončení se uskutečnila další vzpomínková akce, kterou byl velký vzpomínkový koncert v terezínské Jízdárně v podání *NeoKlasik orchestru*. Nesl název *In memoriam Terezín – Osvětím* a připomínal 80. výročí odjezdu prvních transportu vězňů terezínského ghetta do tzv. rodinného tábora ve vyhlazovacím táboře Auschwitz II-Birkenau v Osvětimi.

K dalším akcím připomínajícím významná výročí z dějin terezínského ghetta patřilo představení dětské opery *Brundibár* 23. září u příležitosti 80. výročí jejího prvního uvedení. Zazněla v nastudování studentského souboru gymnázia z německého Wülfrathu. Připomínali jsme si rovněž 80 let od příjezdu prvního transportu dánských Židů do terezínského ghetta. Stalo se tak 3. října ve spojení s otevřením výstavy *Dánští Židé v Terezíně*.

Vedle zmíněných událostí a setkání jsme se snažili přibližovat veřejnosti tragické události období druhé světové války, především rasových a politických represí okupačního režimu, prostřednictvím hraných i dokumentárních filmů. Dělo se tak v průběhu celého roku formou filmového festivalu s názvem *Za hradby*. Celkem se uskutečnilo šest filmových večerů se špičkovými díly, z nichž bych chtěl uvést alespoň hraný film *Daleká cesta* režiséra Alfreda Radoka, či dokumentární film *Zapomenuté transporty do Lotyšska* režiséra Lukáše Příbyla. Po každém promítání následovaly besedy s tvůrci filmu.

V prvních řádcích tohoto úvodu jsem konstatoval, jaké těžkosti jsme překonali v nedávném období a jakým novým výzvám budeme čelit zejména v souvislosti se současnou složitou mezinárodní situací. Rád bych proto znovu poděkoval všem našim partnerům, muzeím a pamětovým institucím za výbornou spolupráci. Věřím, že tato spolupráce bude pokračovat i nadále. Samozřejmě největší dík za profesní a finanční podporu patří našemu zřizovateli, Ministerstvu kultury České republiky, které vždy bylo a nadále je naší jistotou. Jsem rovněž přesvědčen, že i nadále bude možno počítat s poctivou prací, iniciativou a obětavostí pracovníků naší instituce. Věřím, že úkoly, které před námi v dnešní nelehké době stojí, splníme stejně jako v uplynulých letech.

PhDr. Jan Roubínek
ředitel Památníku Terezín

2. Organizační struktura

Ředitel Památníku Terezín

PhDr. Jan Roubínek

Sekretariát
Interní audit
Bezpečnost
Personalistika

Náměstek ředitele

Doc. PhDr. Vojtěch Blodig, CSc.

Historické oddělení
Sbírkové oddělení
Dokumentační oddělení
Vzdělávací oddělení

Náměstek ředitele

Mgr. Tomáš Výchopeň

Oddělení vnějších vztahů a marketingu
Ekonomické oddělení
Technicko-provozní oddělení
Oddělení provozu ubytovacích a stravovacích zařízení
Správa IT

Vedoucí oddělení

PhDr. Ivana Rapavá, Ph.D.

Historické oddělení

Iva Gaudesová

Sbírkové oddělení

Mgr. Michaela Dostálová

Dokumentační oddělení

Mgr. Jan Špringl

Vzdělávací oddělení

Mgr. Stanislav Lada

Oddělení vnějších vztahů a marketingu

Ing. Zuzana Kotasová

Ekonomické oddělení

Ing. Stanislav Krejný

Technicko-provozní oddělení

Ján Lacko

Oddělení provozu ubytovacích a stravovacích zařízení

3. Památník Terezín a jeho služby návštěvníkům

- 1 Objekty a areály spravované Památníkem Terezín představují ojedinělý muzejní komplex, který je každoročně cílem statisíců lidí. Zahrnuje i vynikající ukázky vrcholného fortifikačního inženýrství z konce 18. století, které budí zájem četných návštěvníků. Naprostá většina z nich však přijíždí proto, aby se seznámila s místy, která jsou spojena s utrpením či smrtí více než dvou set tisíc lidí, zavražděných v době druhé světové války z mnoha zemí do represivních zařízení v Terezíně a nedalekých Litoměřicích.
- 2 Dějiny terezínského ghetta přibližuje především stálá expozice Muzea ghetta, jež se nachází v budově bývalé městské školy. Na ni navazují četné další expozice, které jsou umístěny v bývalých Magdeburských kasárnách, v krematoriu na Židovském hřbitově a v bývalé Ústřední márnici ghetta. Dalšími pietními místy jsou modlitebna z doby ghetta v Dlouhé ulici, Obřadní místnosti a Kolumbárium ghetta a pietní místo na břehu Ohře.
- 3 V areálu Malé pevnosti, která je od města Terezín vzdálena necelý jeden kilometr, je kromě objektů, které sloužily policejní věznici gestapa, možno navštívit řadu stálých a dočasných expozic a rovněž Národní hřbitov nacházející se v jejím předpolí. Tento areál představuje největší pohřebiště obětí nacistické okupace na území České republiky. Z tohoto důvodu je každoročně místem konání ústředních vzpomínkových shromáždění na památku obětí nacistických represí.
- 4 Ve správě Památníku Terezín je rovněž objekt bývalého krematoria koncentračního tábora v Litoměřicích s přilehlým areálem, jakož i prostor u vstupu do bývalého vápencového dolu, kde vězni tohoto tábora svou otrockou prací budovali dvě továrny určené pro válečnou výrobu nacistického Německa. Podzemní prostory samotné jsou však vzhledem k hrozícímu nebezpečí sesuvu horniny návštěvníkům nepřístupné. Zájemci o historii tábora a výstavby podzemních továren však mohou zhlédnout stálou výstavu věnovanou této problematice, jež je umístěna v bývalém III. dvoře Malé pevnosti.

Areály bývalého ghetta a policejní věznice gestapa v Malé pevnosti si mohou návštěvníci Památníku Terezín prohlédnout s odborným výkladem. Po předchozí objednávce lze s průvodcem navštívit i krematorium bývalého koncentračního tábora v Litoměřicích.

Celkový přehled stálých expozic Památníku Terezín

- 5 – Terezín v „konečném řešení židovské otázky“ 1941–1945
expozice v Muzeu ghetta
- 6 – Úmrtnost a pohřbívání v ghettu Terezín
expozice v krematoriu na Židovském hřbitově
- 7 – Ústřední márnice a pohřební obřady v ghettu
expozice v bývalé ústřední márnici ghetta
- 8 – Rekonstrukce vězeňské ubikace z doby ghetta
expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 9 – Hudba v terezínském ghettu
expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 10 – Výtvarné umění v terezínském ghettu
expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 11 – Literární tvorba v terezínském ghettu
expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 12 – Divadlo v terezínském ghettu
expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 13 – Pravda a lež. Filmování v terezínském ghettu
expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 14 – Replika „mansardy“ vězňů terezínského ghetta
expozice v Dlouhé ulici 17
- 15 – Terezínské transporty. Deportace Židů do Terezína a transporty
z terezínského ghetta do míst vyhlazování a otrocké práce
expozice v domku bývalé městské váhy v Terezíně
- 16 – Malá pevnost Terezín 1940–1945
expozice v muzeu Malé pevnosti
- 17 – Výtvarná expozice Památníku Terezín
expozice v muzeu Malé pevnosti
- 18 – Koncentrační tábor Litoměřice 1944–1945
expozice ve III. dvoře Malé pevnosti
- 19 – Internační tábor pro Němce. Malá pevnost Terezín 1945–1948
expozice ve IV. dvoře Malé pevnosti
- 20 – Milada Horáková 1901–1950
expozice v Pamětní síni Malé pevnosti

- 21 – Vězeňská prádelna
expozice ve III. dvoře Malé pevnosti
- 22 – Soukromý život dozorců za zdmi Malé pevnosti
expozice v bývalé kantýně z doby policejní věznice gestapa v Malé pevnosti

Návštěvníci mohou každoročně zhlédnout rovněž řadu krátkodobých výstav umístěných v různých objektech Památníku Terezín.

Badatelé mohou využívat služeb dokumentačního a sbírkového oddělení, odborné knihovny, jakož i vyhledávačů na webových stránkách Památníku Terezín (www.pamatnik-terezin.cz).

Pracovníci Památníku Terezín poskytují odborné konzultace o otázkách rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace a informace o osudech vězňů represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

2

3

6

4

5

7

8

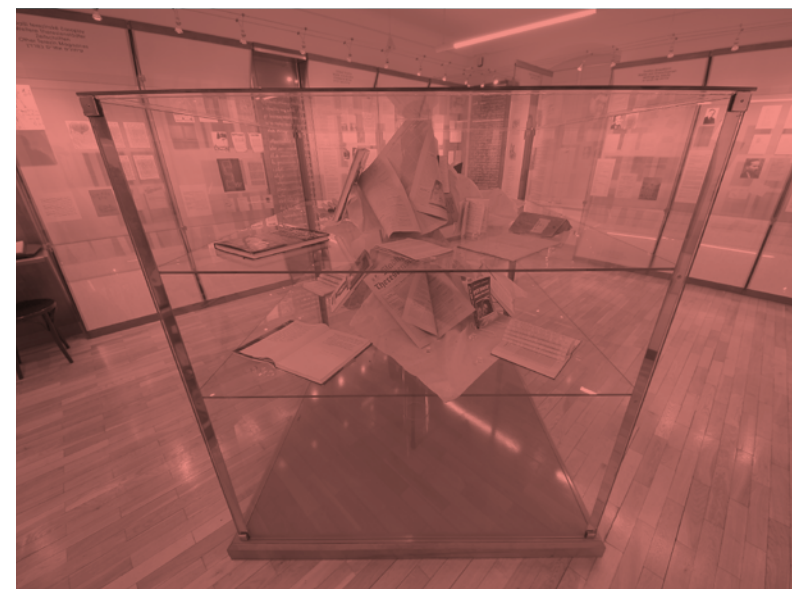
12

9

10

13

11

14

15

16

18

19

20

29

17

28

4. Statistika návštěvnosti

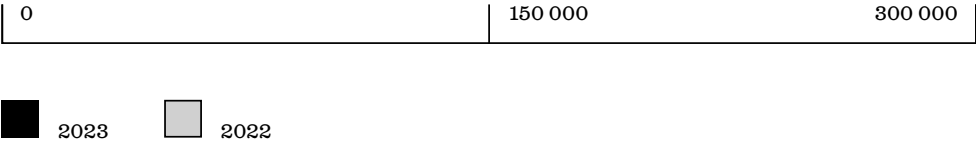
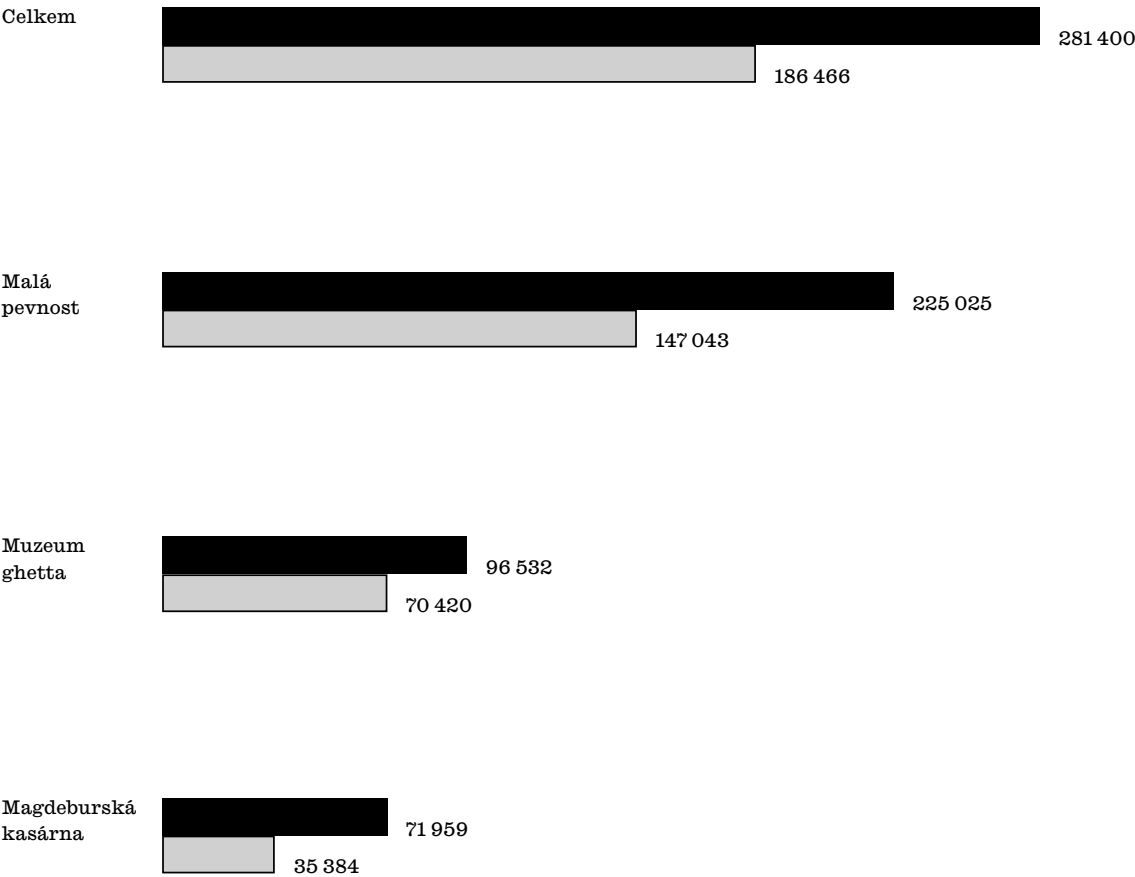

21

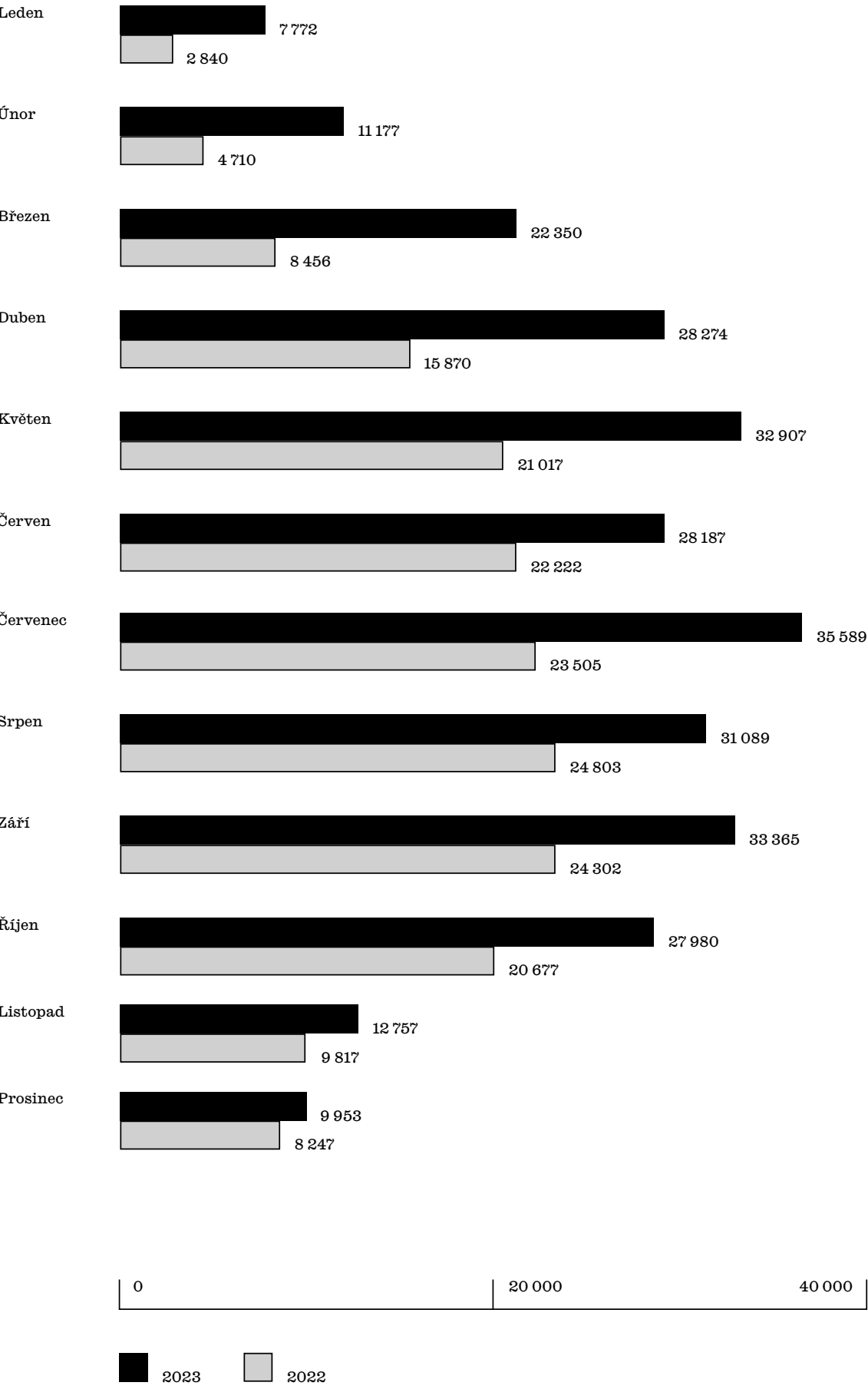
22

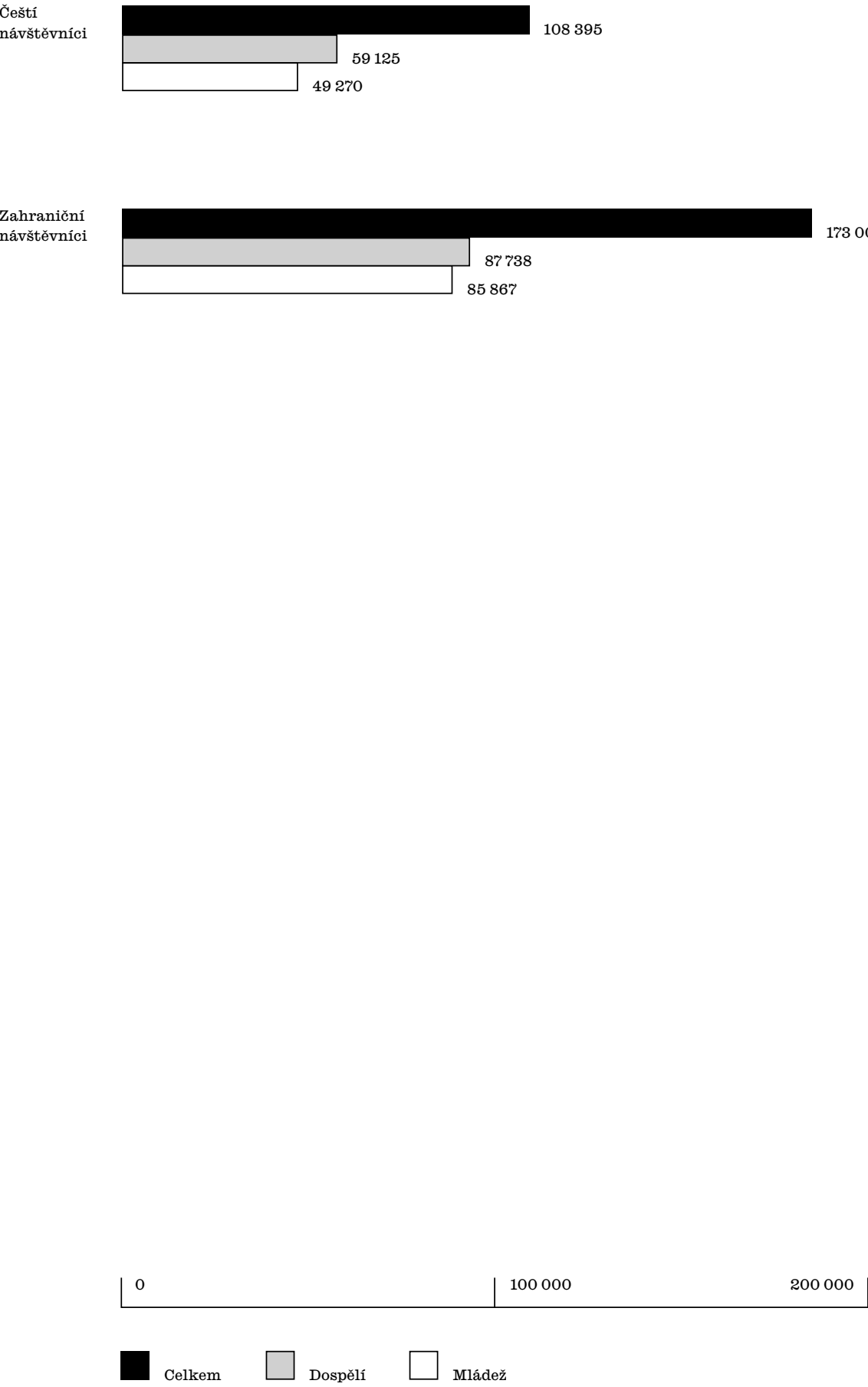
Návštěvnost Památníku Terezín 2023

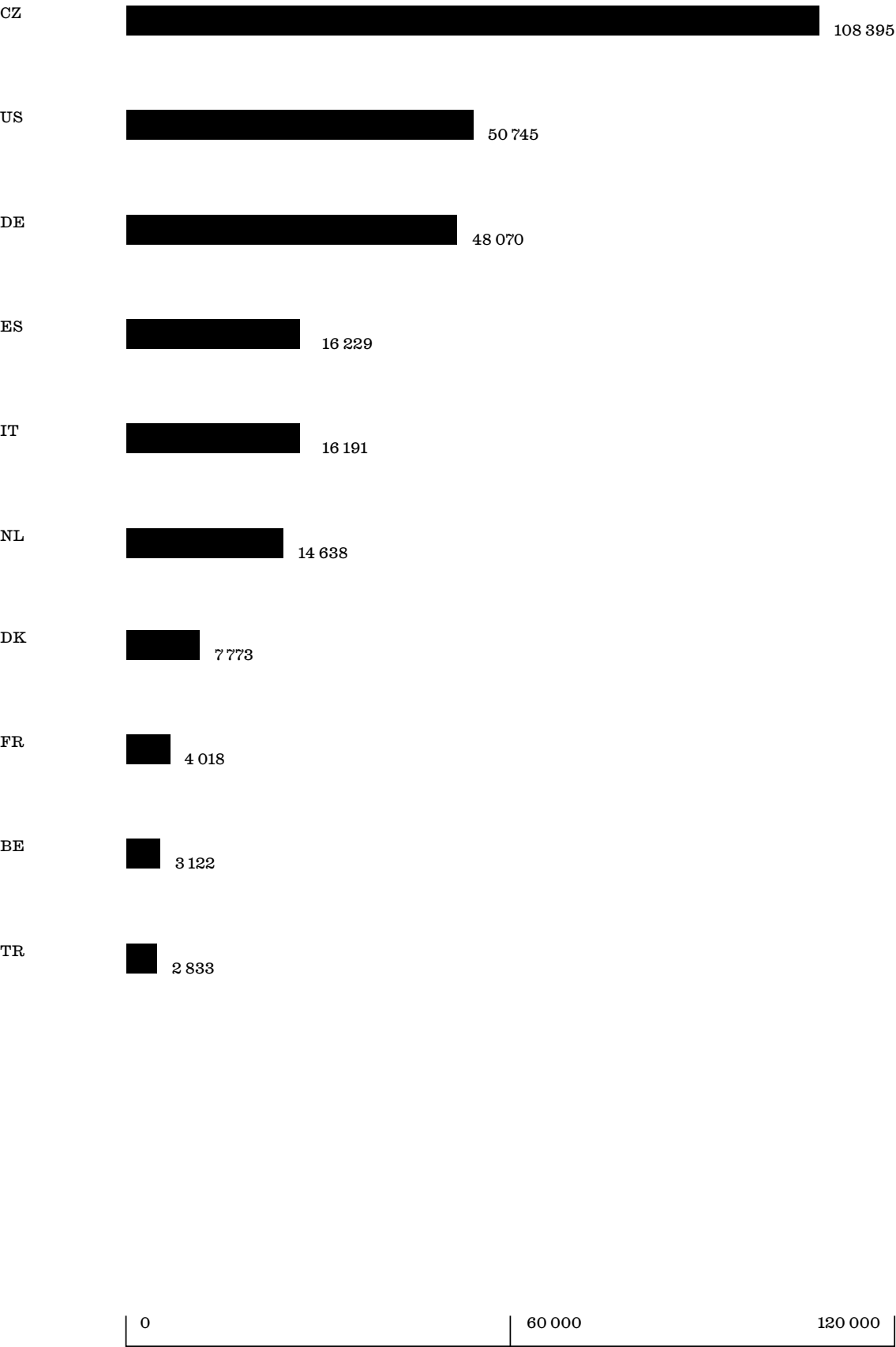
Návštěvnost po měsících

Návštěvnost českých a zahraničních návštěvníků

Návštěvnost dle států*

* prvních deset

5. Přehled uspořádaných akcí a výstav

Propagačně organizační a ediční činnost

- 23 – Dne 17. ledna pod názvem *Architekti pro Muzeum Ghetta Terezín* proběhla komentovaná prohlídka výstavy návrhů z architektonické soutěže na rekonstrukci Muzea ghetta v Terezíně a prezentace vítězného návrhu.
- 24 – Dne 26. ledna se uskutečnil koncert *Ztracené písně* z cyklu *Květovaný kůň*, který přiblížil písňovou tvorbu významného hudebního tvůrce terezínského ghetta Karla Reinera. Účinkoval soubor *Trio Romanovská, Tichý, Hrubý*.
- 25 – Dne 7. února proběhla vzpomínková akce *Pocta Bedrníkovi aneb modrá krev v protinacistickém odboji*, která se ve výroční den popravy Zdeňka Bořka-Dohalského konala již po několikáté. Ve spolupráci s Plzeňskou filharmonií na ní historik Zdeněk Hazdra přiblížil nejen osud jmenovaného hraběte, významného novináře a odbojáře, ale také osudy dalších novinářů, kteří jako odbojáři prošli terezínskými perzekučními zařízeními. Program hudebně zarámovalo České noneto, součást Plzeňské filharmonie. Záštitu nad konáním akce převzali: Ladislav Chlupáč – člen Senátu Parlamentu České republiky za Litoměřicko a Slánsko, a starosta města Litoměřice; ministr kultury České republiky Martin Baxa a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.
- Dne 21. února se v rámci Filmového festivalu *Za hradby* uskutečnila projekce filmu *Daleká cesta*. Po projekci následovala beseda s historikem dr. Jiřím Novotným.
- Dne 6. dubna se uskutečnila přednáška našich historiků o koncentračním táboře v Litoměřicích a podzemní továrně Richard. Součástí přednášky byla i komentovaná prohlídka bývalého krematoria,
- 26 – Dne 17. dubna se u příležitosti mezinárodního dne obětí varšavského ghetta Jom ha- šoa ve ha-gvura (Den šoa a hrdinství) konalo tradiční veřejné čtení jmen obětí holokaustu z řad vězňů terezínského ghetta. Akce se konala mimořádně v půdním divadle bývalých Magdeburských kasáren ve spolupráci s městem Vysoké Mýto, dále tamním Regionálním muzeem a Gymnáziem Vysoké Mýto, jehož studenti v rámci doprovodného programu zahráli příběhy čtyř rodin z Vysokého Mýta, které prošly Terezínem.
- 27 – Dne 25. dubna festival *Za hradby* pokračoval projekcí filmu *Musíme si pomáhat*. Po projekci následovala beseda s tvůrci filmu scénáristou Petrem Jarchovským a režisérem Janem Hřebejkem.
- 28 – Dne 2. května byla položením věnců na bývalém popravišti policejní věznice v Malé pevnosti a na Národním hřbitově uctěna památka obětí poslední popravy vězňů vykonané německými okupanty v samotném závěru války.
- 29 – Dne 21. května se uskutečnila *Terezínská tryzna*, hlavní vzpomínková akce k uctění památky obětí nacistické perzekuce, konaná za účasti přeživších, jejich příbuzných, vedoucích ústavních činitelů, dalších politiků, velvyslanců a široké veřejnosti. Hlavní projev přednesl nově zvolený prezident republiky Petr Pavel a jménem bývalých vězňů promluvil přeživší holokaustu pan Jano Hanák.

- 30 – Dne 30. května se konal v půdním divadle v bývalých Magdeburských kasárnách v Terezíně vzpomínkový koncert *Akademie vídeňských filharmoniků*. Byl připomenutím tragického osudu 16 členů orchestru *Vídeňských filharmoniků*, kteří se stali během 2. světové války obětí nacistické perzekuce. Tři z nich byli vězněni v terezínském ghettu.
- 31 – Dne 8. června vyvrcholila literární a výtvarná soutěž Památníku Terezín – *Memoriál Hany Greenfeldové* za rok 2023. V kinosále Muzea ghetta byly slavnostně vyhlášeny výsledky a předány ceny účastníkům XXIX. ročníku literární a XXVII. ročníku výtvarné soutěže. Vyhlášení doprovodil hudební soubor *String Clartet*.
- 32 – Dne 27. června se v bývalé vězeňské nemocnici v Malé pevnosti (Krankenrevier) uskutečnil pietní akt u příležitosti 73. výročí popravy doktorky Milady Horákové. Ve stejný den proběhlo odhalení pamětní desky docenta Vladimíra Krajiny v místech, kde byl v Malé pevnosti vězněn.
- Dne 28. června pokračoval festival *Za hradby* projekcí filmu *Poslední motýl*, po níž následovala beseda s filmovým historikem Národního filmového archivu Tomášem Hálou.
- 33 – Dne 10. září se konala tradiční tryzna *Kever Avot*, věnovaná uctění památky židovských obětí nacistické genocidy z českých zemí. Akce se konala na Židovském hřbitově a poté u pietního místa u řeky Ohře. Její součástí tentokrát byl i vzpomínkový koncert nazvaný *In memoriam Terezín-Osvětim*, v podání hudebního tělesa *NeoKlasik Orchestr*. Koncert se konal na připomínku 80. výročí transportů odjíždějících z terezínského ghetta do tzv. rodinného tábora terezínských vězňů, který byl na několik měsíců vytvořen v úseku BIIb vyhlazovacího tábora Auschwitz II-Birkenau v Osvětimi. Hlavními pořadateli tryzny byly Federace židovských obcí v České republice a Židovská obec v Praze.
- 34 – Dne 19. září festival *Za hradby* pokračoval promítáním filmu *Všichni moji blízcí*. Následovala beseda s představitelem hlavní role Braňo Holičkem.
- 35 – Dne 23. září se uskutečnilo představení dětské opery *Brundibár* u příležitosti 80. výročí její premiéry v ghettu. Představení nastudovali a provedli studenti německého Gymnázia Wülfrath.
- 36 – Dne 26. září proběhla projekce dokumentárního filmu *Letters from Brno / Dopisy z Brna*. Jeho autorka Karen Krüger na základě nově objevených dopisů napsaných během nacistické okupace Československa přibližuje tragický osud své matky, jednoho z proslulých Wintonových dětí, a svých prarodičů. Po projekci následovala beseda s autorkou a zároveň producentkou Karen Krüger, jakož i s režisérem Jeffrey Garym.
- 37 – Dne 3. října se konala vzpomínková akce *Dánští Židé v Terezíně*. U příležitosti 80. výročí příjezdu prvního dánského transportu do Terezína byla připravena ve spolupráci s katedrou skandinavistiky při Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a dánským velvyslanectvím v České republice. Uskutečnila se v půdním divadle bývalých Magdeburských kasáren. Její

součástí byla vernisáž výstavy *Dánští Židé v Terezíně* a čtení vzpomínek dánských Židů v podání studentů skandinavistiky z Univerzity Karlovy. Akce se zúčastnili velvyslanci Dánska, Švédska, Finska, Norska a Izraele.

- Dne 24. října festival *Za hradby* pokračoval projekcí filmu *Zapomenuté transporty do Lotyšska*. Po projekci filmu následovala on-line beseda s tvůrcem filmu Lukášem Příbylem.

- 38 – Dne 28. listopadu festival *Za hradby* skončil projekcí filmu *Vyšší princip*. Po ní se v původním kině v Malé pevnosti uskutečnila beseda s filmovým historikem Tomášem Hubáčkem.

Přehled výstav uspořádaných Památníkem Terezín v roce 2023

- *Sedm v říjnu* - výtvarná výstava členů umělecké skupiny mladé generace umělců, kteří v letech 1939-1941 reagovali na válku (výstava otevřena 15. 9. 2022).
- *Architekti pro Muzeum Ghetta Terezín* - dokumentární výstava návrhů z architektonické soutěže na novou expozici Muzea ghetta, které postoupily do závěrečného kola (výstava otevřena 8. 9. 2022).
- 39 – *Guido Oppenheim (1862–1942), Z Lucemburska do Terezína* výtvarná výstava významného lucemburského malíře, vězněného v terezínském ghettu.
- 40 – *Dneska ctí tě za svatého, zítra budeš sviňák* - dokumentární výstava Památníku koncentračního tábora Flossenbürg o osudech 15 československých vězňů, kteří byli ve Flossenbürgu vězněni.
- 41 – *Martin Janíček, Potkal jsem Desnose* - objekty.
- 42 – *Jiří Kubový, Přítomnost ticha* - obrazy.
- 43 – Výstava žakovských prací zaslaných do výtvarné soutěže Památníku Terezín–*Memoriál Hany Greenfeldové*.
- 44 – *Josef Miklík* - výtvarně - dokumentární výstava o pomoci katolického faráře Josefa Miklíka židovské rodině lékaře Richarda Frankla. Josef Miklík byl vězněn v policejní věznici v Malé pevnosti a dr. Richard Frankl s rodinou byli vězněni v terezínském ghettu.
- 45 – *Václav Špale, Ze tmy* - kresby, obrazy, objekty.
- 46 – *Arnold Peter Weisz-Kubínčan, Přerušená píseň* – výstava obrazů slovenského malíře židovského původu, zavražděného v roce 1944.
- 47 – *Jiří Winter Neprakta, Neznámý osud* - výtvarně – dokumentární výstava o životě kreslíře a humoristy Jiřího Wintera.
- 48 – *Jiří Kačer, „...a kámen plakal“* - výstava soch a frotáží.

Přehled putovních výstav Památníkem Terezín zapůjčených jiným institucím

- *Rodinný tábor* - Základní škola Kadaň a Městský úřad Budyně nad Ohří.
- *Kurt Epstein* - Velvyslanectví USA v České republice.
- *Helga Hošková, Maluj, co vidíš* - Synagoga Ústěk a Galerie Kryt, Klášterec nad Ohří.
- *Vzpomínky* - Turnovské památky a cestovní ruch, Turnov.
- *Josef Miklík* - Svatohorské poutní muzeum a prodejna, Příbram II. a Kulturní dům Dobříš.
- *Vedem* - Městská knihovna Písek.

Přehled významných osobností, které navštívily v roce 2023 Památník Terezín

- 49 - Dne 17. února 2023 navštívil Památník Terezín velvyslanec Belgie Grégoire Cuvelier a spolu sním paní Danielle Haven – ředitelka odboru bilaterálních vztahů pro západní a střední Evropu a její zástupkyně paní Genevieve Renaux.
- 50 - Dne 29. května 2023 navštívila Památník Terezín delegace mezinárodního sdružení International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) v čele s Natalií Harsman a Lornou Cannon.
- 51 - Dne 20. září 2023 navštívil Památník Terezín ministr kultury České republiky Martin Baxa.
- 52 - Dne 6. prosince 2023 navštívila Památník Terezín starostka města Leeds Alison Garthwaite.

Vztahy k veřejnosti

- Byly vydávány tiskové zprávy k nejdůležitějším událostem a následně pak tyto byly zprostředkovány lokálním i celorepublikovým médiím, místním informačním centrům, partnerským organizacím a institucím podobné povahy.
- Probíhala prezentace na stránkách odborných periodik a dalších tiskovin v oblasti cestovního ruchu, tištěných i elektronických.
- Pokračovala spolupráce s agenturou Czechtourism na celostátní úrovni a s přesahem za hranice (Česká centra v zahraničí).

- Pokračovala spolupráce s odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje, dále na regionální úrovni se sdružením právnických osob Terezín – město změny a Destinační agenturou České středohoří.
- Pokračovala spolupráce s informačními středisky a centry cestovního ruchu přilehlých obcí na místní úrovni.
- V rámci řádného členství pokračovala spolupráce s Asociací muzeí a galerií, s Asociací cestovních kanceláří ČR a Asociací českých cestovních kanceláří a agentur.
- Pokračovala spolupráce s Asociací průvodců ČR v rámci přidruženého členství.
- Památník Terezín byl zastoupen na veletrhu cestovního ruchu Holiday World & Region World v Praze a Dni otevřených dveří na Ministerstvu kultury České republiky.
- Pravidelně a včas probíhala aktualizace webové prezentace a profilů na sociálních sítích Facebook, Instagram, X (Twitter) a YouTube.

Návštěvníkový provoz

- Byl zajištěn náslehy průvodcovských výkladů na prohlídkové trase.
- Z důvodu nízkého počtu stávajících průvodců byl jejich kádr na letní sezonu navýšen o sezónní pracovníky (brigádníky).
- Obměněn a doplněn kádr kustodů příležitostných výstav a stálých expozic, který byl zároveň proškolen, aby mohl podávat základní informace o svěřeném místě a dalších objektech Památníku Terezín.
- Průvodci, kustodi, pokladní vstupenek, kontrolori vstupenek, promítači a prodavači upomínkových předmětů absolvovali teoretické i praktické školení k bezpečnosti a ochraně „měkkých cílů“.

Ediční činnost

- 53 - Byla vydána *Výroční zpráva Památníku Terezín za rok 2022*.
- 54 - Byla vydána ročenka *Terezínské listy č. 51*.
- 55 - Byl vydáván čtvrtletník *Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin Památníku Terezín*.
- Byly vydány nové propagační a informační letáky s prezentací všech objektů Památníku Terezín.

- 56 - Byl vydán katalog k výstavě *Guido Oppenheim (1862–1942), Z Lucemburska do Terezína*.
- U příležitosti návštěvy přeživšího holokaustu Jano Hanáka a jeho vystoupení v rámci Tryzny 2023, byl vydán úryvek z jeho knihy *Na tenkom lade*.
- 57 - Byl vydán katalog k výstavě *Arnold Peter Weisz-Kubínčan, Přerušená píseň*.
- 58 - Byl vydán katalog k výstavě *Jiří Kačer, „...a kámen plakal“*.

Naplnňování funkce poskytovatele standardizovaných veřejných služeb
Památník Terezín má zpracovány „Směrnice o poskytování standardizovaných veřejných služeb“, které stanoví:

- Pro daný rok je vždy příkazem ředitele Památníku Terezín určeno vstupné do objektů Památníku, příkaz obsahuje všechny druhy vstupného a také podmínky pro poskytnutí slevy. Ceník je zveřejněn u všech pokladen a na webových stránkách Památníku Terezín.
- V rámci odstraňování bariér znemožňujících užívání služeb osobám s omezenou schopností pohybu a orientace, existuje do většiny expozic bezbariérový vstup. Zřizování bezbariérových vstupů do dalších objektů Památníku bude pokračovat v závislosti na finančních a technických možnostech.
- Objekty Památníku Terezín jsou přístupny celoročně v doprovodu průvodců i individuálně v návštěvní době, která je určena následovně:

Malá pevnost

- Zimní čas - denně 8:00 - 16:30
- Letní čas - denně 8:00 - 18:00

Muzeum ghetta a Magdeburská kasárna

- Zimní čas - denně 9:00 - 17:30
- Letní čas - denně 9:00 - 18:00

Terezínské transporty, Kolumbárium,
Obřadní místnosti a Ústřední márnice ghetta

- Zimní čas - denně 9:00 - 17:00
- Letní čas - denně 9:00 - 18:00

Krematorium

- Zimní čas - denně 10:00 - 16:00
- Letní čas - denně 10:00 - 18:00
- v sobotu zavřeno

Modlitebna z doby terezínského ghetta a replika mansardy

- Zimní čas - denně 9:00 - 17:30
- Letní čas - denně 9:00 - 18:00

Všechny objekty jsou uzavřeny ve dnech 24. 12. - 26. 12. a 1.1.
Otevírací doba se mění v den změny času (říjen a březen).

Návštěvní doba je veřejně oznámena ve všech objektech Památníku Terezín a na jeho webových stránkách a sociálních sítích.

Dny volných vstupů

Dle usnesení vlády České republiky č. 96/2014 a v rámci plnění Profilových úkolů stanovených Ministerstvem kultury České republiky bude Památník Terezín poskytovat svým návštěvníkům následující volné vstupy:

Volný vstup do všech objektů PT

- 27. ledna u příležitosti Dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti
- Třetí květnovou neděli u příležitosti konání Tereziánské tryzny

Volný vstup do vybraných objektů PT

- 1. června
- 28. září
- 28. října

V uvedené dny je volný vstup do krematoria na Židovském hřbitově, Modlitebny z doby ghetta a repliky mansardy, Ústřední márnice, Obřadních místnosti a Kolumbária ghetta a do stálé expozice Tereziánské transporty v bývalém domku městské váhy.

Informace o Památníku Terezín a jeho činnosti za uplynulý rok jsou zveřejňovány ve Výroční zprávě, která je distribuována a zároveň zveřejněna na webových stránkách. Na těchto stránkách je zveřejněn také výstavní program a termíny akcí, které během roku Památník Terezín pořádá.

Fondy dokumentačního a sbírkového oddělení jsou dle platných směrnic a po předchozí domluvě, přístupny pro badatele.

25

29

24

28

23

27

26

48

30

49

31

34

33

32

35

36

37

38

39

40

41

44

45

42

43

46

47

48

49

50

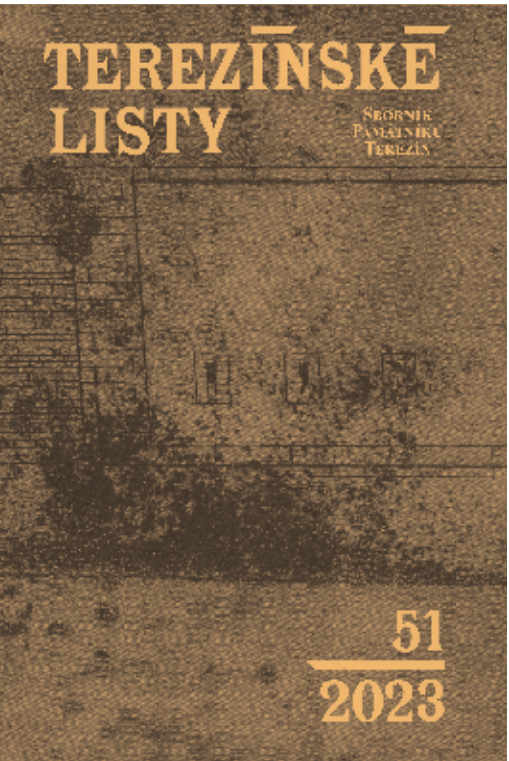

51

53

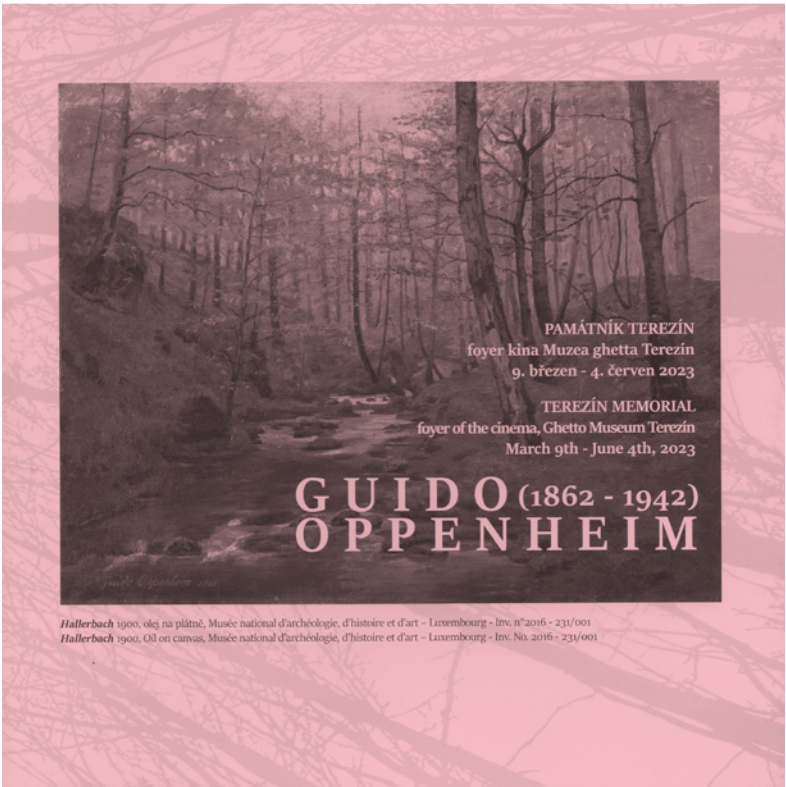

54

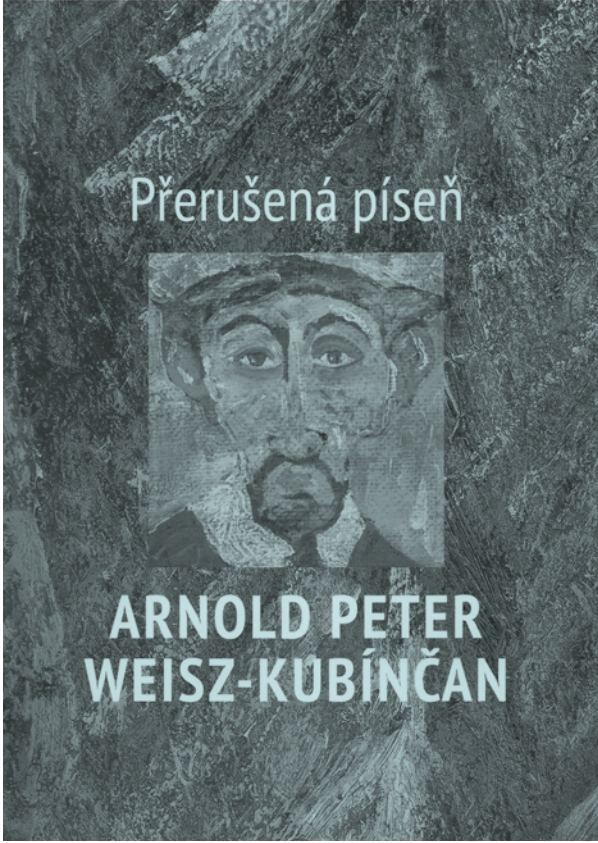

55

56

57

56

58

6. Vnější kontakty a spolupráce

Výzkum a připomínání dějin represivních zařízení v Terezíně a v Litoměřicích v letech druhé světové války jsou spojeny s udržováním a dalším rozvojem kontaktů s bývalými vězni, jakož i s partnerskými institucemi a organizacemi doma i v zahraničí. Je přitom třeba připomenut, že výše uvedenými zařízeními prošli nebo v nich našli smrt vězni ze třiceti zemí světa, což podtrhuje mezinárodní rozměr této problematiky.

Pokračování úzké spolupráce s bývalými vězni a jejich organizacemi zůstává prvořadou prioritou činnosti Památníku Terezín. Nejvýznamnější z nich je Terezínská iniciativa, organizace bývalých vězňů terezínského ghetta, která vznikla na počátku devadesátých let minulého století, vzápětí po zahájení demokratických změn v naší zemi. Třebaže průměrný věk členů této organizace zákonitě roste každým rokem, má její činnost nadále velký význam. Její aktivity v různých oblastech výrazným způsobem napomáhají činnosti Památníku Terezín. Především v oblasti vzdělávání jde o nezastupitelnou úlohu. Besedy s pedagogy i mladými účastníky vzdělávacích programů, kterých se bývalí vězni účastní, mají vždy neobyčejný ohlas. Až na výjimky se však z výše uvedeného důvodu již konají jen on-line. Je třeba připomenout i pokračující finanční podporu Terezínských iniciativ poskytovanou vzdělávacím programům Památníku Terezín, která řadě škol umožňuje podniknout cestu do Terezína i ze vzdálenějších míst.

I v uplynulém roce úspěšně pokračovala spolupráce s domácími i zahraničními partnerskými institucemi. Mezi domácími to bylo především Židovské muzeum v Praze, s nímž se rozvíjela spolupráce při výzkumu, výstavní činnosti, vzájemné propagaci a ve vzdělávání. Dalšími významnými partnery byly Muzeum romské kultury v Brně, Památník Lidice, Národní archiv v Praze, Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky, Ústav pro studium totalitních režimů v Praze, Institut Terezínských iniciativ v Praze, Národní muzeum v Praze, Státní oblastní archiv v Litoměřicích a Státní okresní archiv Litoměřice se sídlem v Lovosicích.

Již po řadu let má stabilní charakter také spolupráce se zahraničními partnerskými institucemi, spolky a organizacemi, jakož i s jednotlivými odborníky. Především se to týká památníků zřízených v místech bývalých nacistických represivních zařízení, jakož i výzkumných a vzdělávacích institucí, jejichž činnost se zaměřuje na objasňování různých aspektů represí nacistického režimu na území Německa a jím okupovaných zemí. V Polsku je hlavním partnerem Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi, dalšími partnery pak Státní muzeum v Majdanku a Muzeum Gross-Rosen. V Izraeli jsou to památníky Yad Vashem v Jeruzalémě a Beit Terezín v Givat Haim Ichud. Ve Spojených státech amerických jsou partnerskými institucemi United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu, Museum of Jewish Heritage v New Yorku a University of South California Shoah Foundation Institute v Los Angeles. V Nizozemsku je partnerem naší instituce Anne Frank House v Amsterdamu. V Německu je hlavním partnerem Památník Ravensbrück, dalšími jsou Památník Flossenbürg, Památník Buchenwald, Památník Dachau, Památník Sachsenhausen a Dům konference ve Wannsee. Rakouským partnerem jsou Památník Mauthausen a Dokumentationsarchiv des österreichischen Widerstandes ve Vídni. V Norsku je to Památník Falstad a na Slovensku Muzeum Slovenského národního povstání v Banské Bystrici, Dokumentační centrum holokaustu v Bratislavě, Muzeum židovské kultury v Bratislavě a Muzeum holokaustu v Seredi.

Již řadu let pokračuje spolupráce se spolky přátel a podporovatelů Terezína, které působí v německých spolkových zemích Sasko, Braniborsko a Dolní Sasko.

Nadále pokračovalo působení zástupců Památníku Terezín v mezinárodních organizacích, které se zabývají výzkumnými, muzejními a vzdělávacími aktivitami souvisejícími s připomínáním památky obětí nacistické rasové a politické perzekuce. Nejvýznamnější z nich je mezinárodní organizace International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), která sdružuje zástupce více než třiceti zemí. Pokračovala i činnost na půdě mezinárodního výboru pro památníky a martyrologická muzea ICMEMOHRI v rámci mezinárodní organizace muzeí ICOM.

Památník Terezín se podílel rovněž na činnosti Kuratoria bavorských památníků, neboť pečuje také o památku obětí koncentračního tábora v Litoměřicích, který byl největším pobočným táborem kmenového koncentračního tábora v bavorském Flossenbürgu.

Stále většího významu nabývá mezinárodní spolupráce v oblasti vzdělávací činnosti. V uplynulém roce se znovu uskutečnily na půdě zahraničních partnerských institucí a v úzké spolupráci s nimi zvláštní semináře pro učitele z českých škol, navazující na předchozí semináře konané v Památníku Terezín. Tentokrát se jednalo o Památník Ravensbrück ve Fürstenbergu a Dům konference ve Wannsee v Berlíně, dále o semináře organizované ve spolupráci s polskými kolegy ve Státním muzeu Auschwitz-Birkenau v Osvětimi a v Terezíně. Další seminář byl zorganizován společně se slovenskými, polskými a maďarskými kolegy v Maďarsku. Vzhledem k složité bezpečnostní situaci v Izraeli však musel být odložen seminář připravovaný pro české pedagogy v Památníku Yad Vashem v Jeruzalémě.

Na realizaci vzdělávacích programů Památníku Terezín pro německé skupiny se i v uplynulém roce podíleli dobrovolníci vysílání již po řadu let spolkem Gedenkdiensť z Rakouska a německou organizací Aktion Sühnezeichen/Friedensdienste.

Specifickou oblast zahraničních styků Památníku Terezín představovala i v uplynulém roce péče o stálé expozice České republiky v bývalých koncentračních táborech Osvětim a Ravensbrück, které Památník Terezín z pověření Ministerstva kultury České republiky zřídil a spravuje.

7. Výzkumná činnost

Historické oddělení pokračovalo ve výzkumu činnosti nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích a ve zpřístupňování výsledků tohoto výzkumu veřejnosti. K dějinám terezínského ghetta byla pozornost soustředěna zejména k přípravě libreta a následně scénáře nových expozic v Muzeu ghetta. Výzkum tak byl z velké části zaměřen na témata související s jejich obsahem. Bylo pokračováno ve výzkumu problematiky struktury vězňů a tzv. židovské samosprávy ghetta Terezín. Ukončen byl výzkumu počtu a příčin sebevražd Židů v Protektorátu Čechy a Morava. Jeho výsledky byly zapracovány do Databáze politicky a rasově pronásledovaných osob. Dále pokračovaly stěžejní práce k publikaci komentovaného vydání tzv. Mahlerova deníku. Byla doplňována databáze bývalých vězňů terezínského ghetta a rovněž tak databáze dalších obětí holokaustu z českých zemí, které neprošly terezínským ghetttem.

K historii policejní věznice Terezín byl v důsledku personálních změn a vážné zdravotní indispozice řešitelky dočasně přerušen výzkum vývoje ročních stavů vězňů policejní věznice Terezín. Nadále byla doplňována a rozšiřována databáze bývalých vězňů policejní věznice a pokračoval výzkum, jehož cílem bylo získání nových poznatků o okolnostech zatčení, věznění a dalších osudech vězňů v letech okupace. Pokračoval i výzkum problematiky cizích státních příslušníků v policejní věznici Terezín a výzkum týkající se poválečného posuzování a potrestání tzv. každodenní kolaborace i závažných zločinů spáchaných během okupace, činnost mimořádných lidových soudů a trestních nalézacích komisí.

Výzkum koncentračního tábora Litoměřice se dlouhodobě soustředil především na doplňování databáze bývalých vězňů. Bylo pokračováno v přípravách pro vkládání souborů dokumentů (skenů) původní kartotéky koncentračního tábora Litoměřice do databáze. Dne 6. dubna 2023 proběhla komentovaná prohlídka bývalého táborového krematoria doplněná o přednášku k historii daného místa.

V rámci procesu digitalizace pokračovaly přípravné práce k postupnému připojování příslušných souborů dokumentů (skeny) k jednotlivým záznamům v Databázi politicky a rasově pronásledovaných osob. Byly provedeny finální práce na rozšíření databáze českých vězňů v koncentračním táboře Buchenwald (1937–1945). Na základě pramenného výzkumu byla vytvořena pracovní verze databáze českých vězňů v koncentračním táboře Flossenbürg (1938–1945), která doposud obsahuje 3 429 záznamů. Probíhala i nadále jednání o aktualizaci, databáze vězňů z českých zemí v koncentračním táboře Auschwitz-Birkenau (1940–1945).

V rámci projektu *Muzeum ghetta Terezín* probíhala intenzivní jednání autorského týmu s arch. Marcelou Steinbachovou a externím kurátorem Davidem Koreckým, na základě nichž bylo částečně upraveno libreto. Změny by měly přispět k lepšímu pochopení složitého tématu a celkově k větší atraktivnosti expozice. Finální verze libreta byla dokončena v září 2023. Souběžně začal autorský tým pracovat na scénáři.

Pokračovala spoluúčast na práci mezinárodních organizací, ve kterých Památník Terezín reprezentuje Českou republiku (ICMEMOHRI – mezinárodní výbor památníků a memoriálních muzeí při mezinárodní organizaci muzeí ICOM, IHRA – mezinárodní aliance pro vzdělávání, výzkum a připomínání holokaustu). Zástupce Památníku Terezín se účastnil pracovních workshopů v rámci participačního procesu pro rozšíření Památníku Gusen v Rakousku.

Pracovníci historického oddělení se aktivně zapojili do realizace projektu EHRI-CZ, jímž bylo navázáno na spolupráci při vzniku evropské výzkumné infrastruktury EHRI (2010). Cílem projektu EHRI-CZ je shromáždit, propojit a zpřístupnit dokumenty a údaje týkající se holocaustu v českých zemích a vyvinout metody a prostředky, jak s těmito zdroji pracovat. V roce 2023 byl v rámci projektu EHRI-CZ dokončen popis originální kartotéky přeživších tvořené více než 136 000 skenů. Technickou agenturou České republiky nebyl finančně podpořen projekt *Memogis Terezín*, na němž měl Památník Terezín participovat společně s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR, Českým vysokým učením technickým a Institutem Tereziánské iniciativy. V současné chvíli jsou hledány jiné zdroje financování k realizaci projektu. Byl zahájen výzkum v rámci projektu *Virtuální muzeum perzekuce katolické církve na území českých zemí v letech 1938-1989*, na němž Památník Terezín spolupracuje s Ústavem pro studium totalitních režimů a který získal v závěru roku 2022 grantovou podporu v oblasti národní a kulturní identity v rámci 1. veřejné soutěže programu NAKI III Ministerstva kultury ČR. V roce 2023 byly provedeny rešerše literatury a pramenů z archivu Památníku Terezín. Na základě excerptu dat z Databáze politicky a rasově pronásledovaných osob byla vytvořena pracovní verze databáze duchovních, kteří byli vězněni ve vybraných represivních zařízeních.

Pokračovala odborná a pedagogická spolupráce s Univerzitou J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a příležitostná spolupráce s Technickou univerzitou v Liberci. Pracovníci historického oddělení se účastnili vědeckých konferencí a seminářů. Výsledky výzkumné činnosti byly veřejnosti zpřístupňovány nejen v publikacích a odborném tisku, ale také ve vzdělávací činnosti formou zajišťování přednášek a besed pro pedagogy, studenty a žáky z domova i ze zahraničí. V říjnu 2023 historické oddělení zahájilo přednáškový cyklus *Historie kolem nás. Represivní zařízení v Terezíně a v Litoměřicích (1940–1948)*, který pro veřejnost pořádá společně s Knihovnou Karla Hynka Máchy v Litoměřicích.

V průběhu prosince 2023 byla vydána ročenka *Tereziánské listy* č. 51 / 2023, na jejíž redakci se historické oddělení podílelo.

Pokračovalo průběžné zajišťování odborných konzultací pro badatele z domova i ze zahraničí a poskytování informací sdělovacím prostředkům i dalším zájemcům. Byla zpracovávána potvrzení o věznění pro rodinné příslušníky bývalých vězňů, úřady a soudy.

8. Vzdělávací činnost

Památník Terezín se od roku 1993 věnuje vedle své výzkumné, sbírkové a muzejní činnosti také realizaci vzdělávacích programů pro žáky základních, středních či odborných škol a učilišť. V roce 2023 bylo pro české školy uspořádáno 135 jednodenních a 49 vícedenních seminářů spojených s prohlídkami expozic, přednáškami, besedami s pamětníky, workshopy, filmovými projekcemi a samostatnými tvůrčími aktivitami. Celkem se těchto seminářů zúčastnilo 7 365 žáků a studentů, což bylo o 781 osobu více než v předcházejícím roce. Nabídky vzdělávacího oddělení ovšem využívají i školní skupiny zejména z německé jazykové oblasti, kterých do Terezína přijelo celkem 28 na vícedenní a 26 na jednodenní semináře (jednalo se o 1 351 osobu, což bylo o 408 více než loni). Jejich program zajišťovali pod vedením odpovědných pracovníků vzdělávacího oddělení dobrovolníci vysílání organizací Aktion Sühnezeichen Friedensdienste z Německa a spolkem Gedenkdienst z Rakouska, kteří v Památníku Terezín působí vždy po dobu jednoho roku. Na rozdíl od roku 2021, kdy vrcholila pandemie Covidu-19 a nebylo možné konat prezenční semináře pro školní mládež, již loni neprobíhaly v takové míře on-line webináře, které se uskutečnily pouze tři (pro 57 osob).

- 59 Vzdělávací oddělení se stejně jako v letech minulých nezaměřovalo pouze na práci s mládeží, ale působilo též v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v úzké spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky prostřednictvím již několik let osvědčené struktury čtyř až pěti na sebe navazujících seminářů. Na jaře se uskutečnil jeden základní třídní seminář s názvem *Jak vyučovat o holokaustu*, jehož program zajišťovali zejména lektori Památníku Terezín, Oddělení pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze a Muzea romské kultury v Brně. Na podzim pak byl uspořádán nadstavbový seminář *Holokaust ve vzdělávání*, navazující na výše uvedené semináře základní. Jeho cílem bylo rozšíření znalostí učitelů o podobách holokaustu v různých zemích okupovaných nacistickým Německem a seznámení s metodickými postupy uplatňovanými při výuce této problematiky v zahraničí. Vedle domácích lektorů zajišťovali výuku také lektori z partnerských institucí v Izraeli, Německu, Nizozemí, Polsku a na Slovensku. Vybraní pedagogové, kteří v minulých letech absolvovali oba druhy uvedených seminářů, se pak zúčastnili nadstavbového školení, které se tentokrát konalo v Památníku Ravensbrück a v Domě konference ve Wannsee. Čtvrtý stupeň seminářů v památníku Yad Vashem v Jeruzalémě (Izrael) bohužel z důvodu válečné situace na Blízkém východě neproběhl. Celkem v roce 2023 uvedenými pedagogickými semináři prošlo 116 účastníků. Proběhly také dva česko-polské pedagogické semináře za účasti 24 pedagogů z České republiky a Polska. První se konal v březnu v Terezíně, druhý v prosinci v Osvětimi. Organizačním partnerem Památníku Terezín bylo Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi. Vedle výše uvedených pedagogických školení také proběhl v Maďarsku ve spolupráci s tamní nadací Zachor, osvětimským Židovským centrem a slovenskou Nadací Milana Šimečky pedagogický seminář v rámci projektu „Visegrad IWalks: Educational Activities and Training to the Digital Local History Walks“, jehož se účastnilo pět vybraných pedagožek z ČR.

Vzdělávací oddělení se v průběhu roku 2023 rovněž podílelo na zajištění programů pro posluchače vysokých škol, a to i ze zahraničí, jako v případě studentů univerzity v Tübingenu.

Z hlediska novinek zařazovaných do programů seminářů je třeba zmínit besedy s potomky přeživších holokaustu, kteří se narodili až po druhé světové válce. Jejich začlenění do spektra aktivit vzdělávacího oddělení souvisí s vědeckými poznatky o transgeneračním přenosu traumatu holokaustu a bohužel i malým počtem doposud žijících pamětníků, kteří prošli nacistickými koncentračními tábory a ghetty, kteří jsou schopni o svých tragických prožitcích vyprávět.

V první polovině roku 2023 připravil Památník Terezín pro žáky základních a středních škol soutěže umělecké tvořivosti se vztahem k problematice rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace. Jednalo se o XXIX. ročník literární a XXVII. ročník výtvarné soutěže, tentokrát pod názvem *Svět chce být klamán?*. Téma bylo spojené s rolí Terezína v nacistické propagandě a otázkou, proč jsou lidé schopni uvěřit lžím a dezinformacím, a co všechno může hrát roli ve vytváření lidských úsudků, zejména v případě popírání holokaustu. Do soutěží bylo zasláno 511 prací. Stejně jako v minulých letech, tak i tentokrát nesly přízvisko *Memoriál Hany Greenfieldové*, a to na památku jejich zesnulé sponzorky a bývalé vězeňkyně terezínského ghetta. Na finančním zajištění se podílela stejně jako v minulých letech také Terezínská iniciativa, jež hradí zvláštní cenu Erika Poláka. Z výběru výtvarných prací, které byly zaslány do uměleckých soutěží nejen v tomto roce, ale i v letech minulých, bylo uspořádáno několik putovních výstav.

Na ediční činnosti Památníku Terezín se vzdělávací oddělení podílelo přípravou čtvrtletníku *Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin Památníku Terezín*, a připravovalo doplňující materiály k rozšíření webu projektu *Za pomníčky*, jenž dokumentuje současný stav míst bývalých nacistických táborů a masových hrobů na území dnešní České republiky a přináší informace o tom, zda jsou v těchto místech instalovány pomníčky či pamětní desky. Projekt si klade za cíl rozšiřovat všeobecné povědomí (hlavně mládeže) o těchto tragických místech a o dějích, které se na nich odehrávaly.

Bylo také pokračováno v práci na dlouhodobé projektové aktivitě vzdělávacího oddělení s názvem *Školákem ve válečných letech* a byl úspěšně završen projekt *Visegrad IWalks: Educational Activities and Training to the Digital Local History Walks* podpořený Visegradskými fondy, v jehož rámci byly vytvořeny vzdělávací materiály v češtině, maďarštině, slovenštině a polštině, založené na výpovědích přeživších holokaustu z archivu americké USC Shoah Foundation – Institute for Visual History and Education a vztahujících se k terezínskému ghettu a městům Baja, Košice a Osvětim. Tyto materiály jsou zpřístupněné návštěvníkům prostřednictvím mobilní aplikace IWalk ve správě uvedeného institutu. Partnery Památníku Terezín v této záležitosti byla maďarská nadace Zachor, Židovské centrum v Osvětimi a slovenská Nadace Milana Šimečky.

- 60 Z hlediska nových počinů probíhala práce na projektu *Po stopách paměti*, který úzce navazuje na aktivitu popsanou v předcházejícím odstavci: byl vytvořen didaktický materiál ke třem místům nacházejícím se na území dnešní České republiky spojených s holokaustem (Postoloprty, Brněnec, Bystřice u Benešova), který byl také publikován v mobilní aplikaci IWalk a na platformě IWitness ve spolupráci se společností Open Eye a USC Shoah Foundation – The Institute for Visual History and Education. Projekt byl finančně podpořen Nadačním fondem obětí holokaustu.

59

60

9. Dokumentace a sbírky

⁶¹ Hlavní činností dokumentačního oddělení a sbírkového oddělení bylo systematické doplňování sbírkového fondu Památníku Terezín, zajišťování všestranné péče o sbírkové předměty a jejich odborné zpracování. Předměty ze sbírky byly využívány hlavně k výstavním, badatelským, vzdělávacím a publikačním účelům.

V rámci grantu Claims Conference pokračovaly na velkoformátovém skeneru, umístěném v digitalizačním centru v Dlouhé ulici, práce na digitalizaci sbírky a zpřístupnění digitálních reprodukcí veřejnosti. V roce 2023 bylo zdigitalizováno 3 658 inventárních čísel, celkem bylo vyhotoveno 62 536 skenů (22 097 sbírkové oddělení a 40 439 dokumentační oddělení).

Dokumentační oddělení

Do podsbírky historicko-dokumentární spravované dokumentačním oddělením bylo v roce 2023 zapsáno 7 přírůstkových čísel listinného materiálu zahrnujících 73 jednotlivých dokladů.

V systematické evidenci bylo zpracováno 1 inventární číslo písemností a 23 inventárních čísel fotografického materiálu.

Do pomocného fotografického materiálu bylo zapsáno celkem 43 inventárních čísel, tj. 582 ks fotografií (z toho 42 inventárních čísel, tj. 529 ks fotografií do fotodokumentace současnosti a 1 inv.č., tj. 53 ks digitálních fotografií do historických fotografií).

Při periodické inventarizaci sbírek bylo zkontrolováno 169 inventárních čísel sbírkových předmětů. Pod 45 inventárními čísly z uvedeného počtu jsou evidovány fotografie uložené ve fotoarchivu. Pod zbývajícimi 124 inventárními čísly je evidován listinný materiál. Při inventuře nebyly zjištěny závažné nesrovnalosti. Při mimořádné inventarizaci prováděné z důvodu stěhování depozitáře bylo zkontrolováno 2 285 inventárních čísel listinného materiálu. Externím konzervátorem bylo zajištěno ošetření 753 listů písemných materiálů a 20 dalších jednotlivostí (desky, obálky). Šlo o 131 evidenčních čísel nebo jejich částí.

Dokumentační oddělení navštívilo 32 badatelů a 14 zájemců o informace o věznění. Další žádosti o informace, případně o kopie fotografií nebo písemností, byly vyřizovány písemně.

Dokumentátor pořídil 3 390 digitálních fotografií převážně dokumentujících činnost Památníku Terezín, tj. pietní akty, vernisáže, významné návštěvy a další.

Externím žadatelům bylo poskytnuto více než 347 skenů a 12 xeroxových kopií. V rámci digitalizace bylo zdigitalizováno 1 163 inv.č. listinného materiálu, do internetových databází nebyly připojeny z důvodu rekonstrukce webu Památníku Terezín žádné nově pořízené skeny.

Celkem bylo pořízeno 40 439 skenů listinného materiálu.

Probíhala pravidelná akviziční činnost za účelem rozšíření knihovního fondu odbornou literaturou domácí i zahraniční provenience. Bylo zakoupeno celkem 150 publikací.

V rámci zlepšení ochrany knihovního fondu i nadále probíhalo přeznačení a balení do ochranné fólie. V automatizovaném knihovním systému bylo zkatalogizováno 687 titulů. Probíhala katalogizace, archivace a distribuce periodik a denního tisku. Začala probíhat postupná katalogizace časopiseckých článků formou analytického popisu. K 31. 12. 2023 bylo takto zaevidováno 342 článků. Bylo zajištěno přidělení 6 čísel v systému ISBN (International Standard Book Number).

Sbírkové oddělení

Akviziční činností byly získány tematicky různorodé sbírkové předměty, ve všech případech šlo o dary. Podsbírka byla obohacena především o trojrozměrné předměty z terezínského ghetta, policejní věznice v Malé pevnosti Terezín a z koncentračního tábora Buchenwald. Jednalo se například o vyšívané kapesníky, dámské šaty, upomínkové předměty či vězeňská čísla. Nově je díky poválečnému albu s kresbami Bohumila Horníčka zastoupena i káznice Brieg. Sbírku zhodnocovali pracovníci zpracováváním nových přírůstků a doplňováním informací o předmětech nabytých v minulosti. Další činnosti byly zaměřené na zpřístupňování sbírkových předmětů veřejnosti a péči o jejich fyzický stav.

Do chronologické sbírkové evidence bylo zapsáno 23 přírůstkových čísel, všechna byla zpracována i v systematické evidenci. Ke dni 31. 12. 2023 bylo v podsbírce historicko-umělecké evidováno 13 249 inventárních čísel sbírkových předmětů. Všechny záznamy o sbírkových předmětech (II. stupeň evidence) byly v roce 2023 převedeny do nové databáze.

Při periodické inventarizaci, která probíhala od října 2023 do ledna 2024, bylo zkontrolováno 806 sbírkových předmětů s inventárními čísly PT 1 – PT 900. Jedná se o 6,1 % předmětů z podsbírky historicko-umělecké.

Pracovníci oddělení v rámci projektu digitalizace vytvořili 22 097 skenů z 2 522 inventárních čísel sbírkových předmětů. Kromě toho bylo vyhotoveno 5 náhledových fotografií 3 inventárních čísel trojrozměrných předmětů. Do připravované veřejné databáze bylo poskytnuto 6 604 skenů sbírkových předmětů.

Sbírkové oddělení navštívilo 12 badatelů (3 tuzemští a 9 zahraničních). Většina dotazů badatelů a žadatelů o informace však byla, stejně jako v minulých letech, zodpovězena elektronickou formou (jednalo se o 26 žádostí o informace). Na základě požadavků badatelů a písemných žádostí bylo poskytnuto 463 skenů či fotografií sbírkových předmětů ke studijním, vzdělávacím, výstavním a publikačním účelům. K natáčení dokumentárního filmu bylo předloženo 9 předmětů, badatelé si vlastním digitálním zařízením vyhotovili fotografie 60 sbírkových předmětů.

Nově bylo na jednu tuzemskou výstavu zapůjčeno 21 sbírkových předmětů a tři předměty z pomocného materiálu. Pokračovaly výpůjčky z minulých let v tuzemských i zahraničních institucích. Předměty ze sbírky byly poskytnuty také na vzpomínkový pořad Pocta Bedrníkovi. Pracovníci oddělení spolupracovali na přípravě výstavy a při následném transportu 20 sbírkových předmětů na výstavu do památníku Mémorial de la Shoah v Paříži. Na začátku roku spolupracovali pracovníci sbírkového oddělení na repasi národní expozice v památníku v Osvětimi. Ve spolupráci s historickým oddělením pokračovala intenzivní spolupráce na přípravě nové expozice v Muzeu ghetta. Kromě toho pokračovala spolupráce na přípravě dočasné expozice k historii terezínského ghetta (zajišťování digitálních reprodukcí dokumentů a korektury textů).

Během roku byly realizovány dvě výstavy výtvarných děl Arnolda Petera Weisze-Kubínčana a Jiřího Kačera. Započala příprava výstavy *Těžké dny střídaly chvíle naděje*, na které budou prezentovány sbírkové předměty z věznice gestapa v Malé pevnosti.

Pracovník oddělení se jako výkonný redaktor podílel na přípravě sborníku Terezínské listy č. 51/2023.

Nadále pokračovalo vyhledávání dědiců autorských práv k získání povolení k dalšímu užití děl (publikování, vystavování, poskytování kopií děl badatelům atd.) od vlastníků a dědiců autorských práv. Byly uzavřeny dvě smlouvy s dědici autorských práv.

Restaurátorka papíru zrestaurovala 1 a zkonzervovala 3 sbírkové předměty. Vedle toho ošetřila 16 dokumentů dodaných dokumentačním oddělením. Dále pokračovala v konzerování a restaurování velkého množství nálezů z Terezína (dokumenty z půd kasárenských budov a z domu v Komenského ulici). Podílela se na přípravě výstavy děl Arnolda Petera Weisze-Kubínčana (adjustace a čištění).

10. Bezpečnost Památníku Terezín

V uplynulém roce se naplno projevily pozitivní dopady mnohaleté bezpečnostní strategie celé instituce. V důsledku účinného aplikování bezpečnostní politiky do praxe ve všech činnostech organizace lze konstatovat, že celá instituce, její zaměstnanci a veškeré aktivity dosahují nadstandardní bezpečnostní úrovně. Dlouhodobá příprava zaměstnanců na zvládání krize, ale i důraz kladený na preventivní postupy v kombinaci s vytvářením bezpečného pracovního prostředí utvořily základ konstantních činností v oblasti prevence i reakce, platných pro každou část provozu instituce.

Lze konstatovat, že vnímání bezpečnosti a zejména vlastní aktivita všech pracovníků posiluje prevenci a v důsledku toho vyšší bezpečnost návštěvníků. Pozitivně se rovněž projevovala úzká spolupráce s Policií České republiky a městem Terezín, jakož i sdílení informací a zkušeností s objekty podobného bezpečnostního významu, jaký má naše instituce.

Památníku Terezín se dařilo odhalovat pachatele trestné činnosti a to nejen majetkové, ale zejména v oblasti šíření netolerance a nenávisti, jejíchž projevů v uplynulém roce výrazně přibývalo. Mnohdy i ve spolupráci se zahraničními subjekty a partnery se dařilo určit viníky, jejich jednání zdokumentovat a předávat k dalšímu řešení odpovědným orgánům. Na nárůst trestné činnosti v oblasti tzv. zločinů z nenávisti, dále popírání holokaustu a obecně narušování pietního charakteru Památníku jsme reagovali zvýšenou pozorností vůči těmto aktivitám a nulovou tolerancí nejen v samotných prostorách instituce a při jejích akcích, ale i ve virtuálním internetovém prostoru.

Památníku Terezín se dařilo v důsledku výše uvedené přípravy úspěšně reagovat na vzniklé hrozby, plynoucí ze zhoršení mezinárodní situace a zvýšenému nebezpečí útoků na veřejné instituce v České republice adekvátním navýšením bezpečnostního standardu. Zejména tomu tak bylo v návštěvnických provozech a na veřejných akcích prostřednictvím činností nad rámec běžné prevence a ve spolupráci s bezpečnostními sbory České republiky, které se aktivně na zajišťování naší bezpečnosti podílejí. Po stránce přípravy na zvládání krizí bylo prověřeno fungování krizového štábu při zvládání povodně na řece Ohři, kdy byly aktualizovány postupy nejen pro ochranu návštěvníků, ale i uměleckých děl a kulturního dědictví.

V oblasti kybernetické bezpečnosti byla zahájena realizace projektu na ochranu dat v souladu s požadavky NÚKIB (Národní úřad pro kybernetickou bezpečnost) adekvátní kombinací procesů nového software a hardware. Bezpečnostní management Památníku Terezín soustavně pracuje na vyhodnocování rizik, plynoucích z provozu a aktuální bezpečnostní situace, analyzuje bezpečnostní incidenty a průběžně aktualizuje a mění bezpečnostní postupy i náplň průběžných školení zaměstnanců. Výrazně se podílí i na tvorbě opatření v rámci vznikajícího plánu rekonstrukce Muzea ghetta.

- 62 Při plánování veřejných akcí je nastavena dlouhodobá politika zvýšených bezpečnostních opatření a standardů, aby byla všechna rizika koncentrace vyššího počtu osob minimalizována a to i při spolupráci dalších externích subjektů. Pro účely pokrytí vyššího nároku na počet pořadatelů velkých akcí byla zřízena dobrovolnická služba Památníku Terezín. S jejími členy probíhá průběžná komunikace během celého roku, jsou školeni na krizové postupy, preventivní činnosti a vzájemnou spolupráci.

Vedení instituce hodlá nadále rozvíjet činnosti v oblasti bezpečnosti, aplikovat bezpečnostní politiku a průběžně reagovat na vývoj bezpečnostní situace při maximálním respektu k poslání instituce a zajišťování bezpečí zaměstnanců, návštěvníků i svěřených objektů a areálů.

11. Hospodářská činnost, dary a příspěvky

62

Památník Terezín ukončil hospodaření roku 2023 s vyrovnaným výsledkem hospodaření. Tohoto výsledku bylo dosaženo zejména zvýšenými tržbami ze vstupného a také zapojením fondů organizace.

Památník Terezín dosáhl celkových výnosů vyšších o 7,74 % oproti předcházejícímu období, celkové výnosy z prodeje služeb Památníku Terezín představují nárůst oproti roku 2022 o 62,20 %. V oblasti vlastních výnosů z prodeje služeb došlo k zvýšení o 45,92 % oproti schválenému rozpočtu a o 31 % oproti celkovému plánu. Památník Terezín hodnotí dosažené výnosy velmi pozitivně. Výnosy se vrátily na období před pandemií covidu-19 a skutečnost roku 2019 překročily o 14,91 %. Nárůst výnosů ze vstupného je způsoben zvýšením vstupného o 10%, avšak i vyšší návštěvností, než bylo predikováno při sestavování rozpočtu. Návštěvnost za rok 2023 dosáhla 95% úrovně z roku 2019.

Celkové náklady v roce 2023 vzrostly oproti roku 2022 o 7,87 %. Náklady byly překročeny zejména v opravách a údržbě, kde došlo k více jak dvojnásobnému nárůstů oproti předchozímu období. Dále došlo ke zvýšení v materiálových a osobních nákladech.

Výnosy a náklady v roce 2023 v Kč

Výnosy	
– výnosy z prodeje služeb	56 646 849,39 Kč
– příspěvek Ministerstva kultury ČR	68 414 936,41 Kč
– využití rezervních fondů a příspěvků	3 679 488,74 Kč
– ostatní příjmy	4 695 997,26 Kč
Výnosy celkem	133 437 271,80 Kč

Náklady	
– materiálové náklady a energie	16 698 710,89 Kč
– osobní náklady	69 424 659,58 Kč
– ostatní náklady (služby, opravy)	47 313 901,33 Kč
Náklady celkem	133 437 271,80 Kč

Dary a příspěvky v roce 2023

Prostředky získané z darů a příspěvků v roce 2023 činily celkem 1 225 815,06 Kč.

Největšími částkami přispěli tito dárci

- Patrick Mehr a Helen Epstein, Spojené státy americké
- Terezínská iniciativa, Česká republika
- Federace židovských obcí, Česká republika
- Pojišťovna VZP a.s., Česká republika
- Claims Conference, Spojené státy americké USA
- Jewish community Erlangen, Spolková republiky Německo
- Marek Šteigl, Česká republika
- Tron Huan Nguyen, Česká republika

Menšími částkami přispěla řada dalších dárců, z nichž většina zůstala anonymními. Také jim všem náleží stejně jako výše jmenovaným naše upřímné poděkování.

Prostředky získané z darů a příspěvků byly využity pro následující účely

– dary na platy a OON Památníku Terežín	11 011 Kč
– realizace letních dětských dílniček	11 280 Kč
– dary na soutěže vzdělávacího oddělení	6 000 Kč
– dary na Terezínskou tryznu	20 000 Kč
– oprava původní kantýny Malé pevnosti	289 781,17 Kč
– na činnost vzdělávacího oddělení	138 032 Kč
– příspěvek na provoz digitalizačního centra	750 039,18 Kč
– na drobné opravy, provoz, údržbu	10 900 Kč

Rozvaha (Balance)

Sestavená k 31. prosinci 2023

			1	2	3	4
pol.č.	Název položky	účet	OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
	AKTIVA CELKEM		224 073 203,51	97 129 714,90	126 943 488,61	102 645 563,18
A.	Stálá aktiva		168 331 371,61	97 052 646,30	71 278 725,31	65 089 396,06
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		4 880 605,30	4 586 287,30	294 318,00	443 864,00
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012				
2.	Software	013	1 211 309,80	916 991,80	294 318,00	443 864,00
3.	Ocenitelná práva	014				
4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015				
5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	1 143 255,71	1 143 255,71		
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	2 526 039,79	2 526 039,79		
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041				
8.	Uspořádací účet tech. zhodnocení DNM	044				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehm.majetek	051				
II.	Dlouhodobý hmotný majetek		163 450 766,31	92 466 359,00	70 984 407,31	64 645 532,06
1.	Pozemky	031	1 488 099,09		1 488 099,09	1 488 099,09
2.	Kulturní předměty	032	2 687 303,00		2 687 303,00	2 687 303,00
3.	Stavby	021	71 384 660,15	17 498 097,19	53 886 562,96	52 573 115,06
4.	Samostatné movité věci a soubory mov.věcí	022	40 143 257,67	35 848 679,41	4 294 578,26	5 052 349,93
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	18 000,00	18 000,00		
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	39 101 582,40	39 101 582,40		
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029				
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	8 627 864,00		8 627 864,00	2 844 664,98
9.	Uspořádací účet tech. zhodnocení DHM	045				
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hm.majetek	052				
III.	Dlouhodobý finanční majetek					
1.	Majetkové účasti v osobách s rozhod. vlivem	061				
2.	Majetkové účasti v osobách s podst. vlivem	062				
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063				
4.	Půjčky osobám ve skupině	066				
5.	Jiné dlouhodobé půjčky	067				
6.	Termínované vklady dlouhodobé	068				
7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069				
8.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	043				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý fin. majetek	053				
IV.	Dlouhodobé pohledávky					
1.	Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlouhodobé	462				
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464				
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465				
4.	Dlouhodobé pohledávky z ručení	466				
5.	Dlouh. pohledávky z nástrojů spolufin. ze zahr.	468				
6.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469				

			1	2	3	4
pol.č.	Název položky	účet	OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
B.	Oběžná aktiva		55 741 831,90	77 068,60	55 664 763,30	37 556 167,12
I.	Zásoby		9 426 361,68		9 426 361,68	8 980 310,05
1.	Pořízení materiálu	111				
2.	Materiál na skladě	112	456 581,38		456 581,38	478 401,46
3.	Materiál na cestě	119				
4.	Nedokončená výroba	121				
5.	Polotovary vlastní výroby	122				
6.	Výrobky	123				
7.	Pořízení zboží	131				
8.	Zboží na skladě	132	8 915 520,30		8 915 520,30	8 493 408,59
9.	Zboží na cestě	138	45 760,00		45 760,00	
10.	Ostatní zásoby	139	8 500,00		8 500,00	8 500,00
II.	Krátkodobé pohledávky		19 530 865,18	77 068,60	19 453 796,58	6 905 077,70
1.	Odběratelé	311	586 138,60	77 068,60	509 070,00	375 778,00
2.	Směnky k inkasu	312				
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	313				
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	2 424 484,06		2 424 484,06	446 469,95
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315				
6.	Poskytnuté návratné fin. výpomoci krátkodobé	316				
7.	Krátkodobé pohledávky z postoupených úvěrů	317				
8.	Pohledávky z titulu daní a obdobných dávek	318				
9.	Pohledávky ze sdílených daní	319				
10.	Pohledávky za zaměstnanci	335	196 255,00		196 255,00	11 894,00
11.	Zúčtování s institucemi soc.zabezp. a zdrav.poj.	336				
12.	Daň z příjmů	341	9 264,00		9 264,00	215 015,91
13.	Jiné přímé daně	342				
14.	Daň z přidané hodnoty	343				
15.	Jiné daně a poplatky	344	-		-	55 559,00
16.	Nároky na dotace a ost.zúčt. se st.rozpočtem	346				
17.	Pohledávky za rozpočtem ÚSC	348				
18.	Pohledávky za účastníky sdružení	351				
19.	Krátkodobé pohledávky z ručení	361				
20.	Pevné termínové operace a opce	363				
21.	Pohledávky z finančního zajištění	365				
22.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	367				
23.	Krátkodobé pohl. z nástrojů spolufin. ze zahr.	371				
24.	Poskytnuté zálohy na dotace	373				
25.	Náklady příštích období	381	1 301 533,34		1 301 533,34	951 986,39
26.	Příjmy příštích období	385	959 017,57		959 017,57	486 874,45
27.	Dohadné účty aktivní	388	14 054 172,61		14 054 172,61	4 361 500,00
28.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377				
III.	Příjmové účty rozpočtového hospodaření					
1.	Příjmový účet organizačních složek státu	222				
IV.	Krátkodobý finanční majetek		26 784 605,04		26 784 605,04	21 670 779,37
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251				
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253				
3.	Jinné cenné papíry	256				
4.	Termínované vklady krátkodobé	244				
5.	Jiné běžné účty	245				

			1	2	3	4
pol.č.	Název položky	účet	OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
6.	Účty spravovaných prostředků	247				
7.	Souhrnné účty	248				
8.	Účty pro sdílení daní a pro dělenou správu	249				
9.	Běžný účet	241	25 093 093,09		25 093 093,09	19 983 433,36
10.	Běžný účet FKSP	243	1 492 985,20		1 492 985,20	1 366 917,76
11.	Základní běžný účet ÚSC	231				
12.	Běžné účty fondů ÚSC	236				
13.	Běžné účty státních fondů	224				
14.	Běžné účty fondů organizačních složek státu	225				
15.	Ceniny	263				
16.	Peníze na cestě	262				
17.	Pokladna	261	198 526,75		320 428,25	320 428,25

			1	2
pol.č.	Název položky	účet	OBDOBÍ	OBDOBÍ
			BĚŽNÉ	MINULÉ
	PASIVA CELKEM		126 943 488,61	102 645 563,18
C.	Vlastní kapitál		80 705 369,74	75 088 943,18
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		74 316 191,52	68 062 248,27
1.	Jmění účetní jednotky	401	74 316 191,52	67 015 748,27
2.	Fond privatizace	402		
3.	Dotace na pořízení dlouhodobého majetku	403	-	1 046 500,00
4.	Agregované příjmy a výdaje minulých let	404		
5.	Kurzové rozdíly	405		
6.	Oceňovací rozdíly při změně metody	406		
7.	Jiné oceňovací rozdíly	407		
8.	Opravy chyb minulých období	408		
II.	Fondy účetní jednotky		6 389 178,22	6 876 123,76
1.	Fond odměn	411	530 621,85	414 180,51
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	1 585 056,08	1 489 691,28
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	193 049,91	193 049,91
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	2 204 961,69	2 216 189,98
5.	Fond reprodukce majetku, investiční fond	416	1 875 488,69	2 563 012,08
6.	Ostatní fondy	419		
III.	Výsledek hospodaření		-	150 571,15
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	493		150 571,15
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	-	
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	432		
D.	Cizí zdroje		46 238 118,87	27 556 620,00
I.	Výdajové účty rozpočtového hospodaření			
1.	Zvláštní výdajový účet	223		
II.	Rezervy			
1.	Rezervy	441		
III.	Dlouhodobé závazky		22 350 770,00	4 361 500,00
1.	Dlouhodobé úvěry	451		
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452		
3.	Vydané dluhopisy	453		
4.	Závazky z pronájmu	454		
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455		
6.	Dlouhodobé závazky z ručení	456		
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	457		
8.	Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	458		
9.	Ostatní dlouhodobé závazky	459		
10.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	22 350 770,00	4 361 500,00
IV.	Krátkodobé závazky		23 887 348,87	23 195 120,00
1.	Krátkodobé úvěry	281		
2.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	282		
3.	Vydané krátkodobé dluhopisy	283		
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289		
5.	Dodavatelé	321	4 199 480,34	9 783 549,12
6.	Směnky k úhradě	322		
7.	Závazky z dávek sociálního zabezpečení	323		
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	-	
9.	Závazky z dělené správy a kaucí	325		
10.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326		

			1	2
pol.č.	Název položky	účet	OBDOBÍ	OBDOBÍ
			BĚŽNÉ	MINULÉ
11.	Přijaté zálohy daní	327		
12.	Závazky z výběru daní	328		
13.	Závazky ze sdílených daní	329		
14.	Zaměstnanci	331	153 483,00	247 328,00
15.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	3 818 985,00	3 053 212,00
16.	Sociální pojištění	336	1 445 058,00	1 217 320,00
17.	Zdravotní pojištění	337	637 396,00	525 079,00
18.	Daň z příjmů	341		
19.	Jiné přímé daně	342	367 482,00	222 183,00
20.	Daň z přidané hodnoty	343	803 983,00	1 098 118,00
21.	Jiné daně a poplatky	344		
22.	Závazky ke státnímu rozpočtu	347		
23.	Závazky k rozpočtům ÚSC	349		
24.	Závazky k účastníkům sdružení	352		
25.	Krátkodobé závazky z ručení	362		
26.	Pevné termínové operace a opce	363		
27.	Závazky z neukončených finančních operací	364		
28.	Závazky z finančního zajištění	366		
29.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	368		
30.	Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	372		
31.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	1 848 000,00	
32.	Výdaje příštích období	383	-	35 418,14
33.	Výnosy příštích období	384	6 737 708,89	3 593 071,32
34.	Dohadné účty pasivní	389	3 627 187,64	3 202 305,42
35.	Ostatní krátkodobé závazky	378	248 585,00	217 536,00

Výkaz zisku a ztrát

Sestavený k 31. prosinci 2023

pol.č.	Název položky	účet	BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
			Hlavní činnost	Hlavní činnost
A.	NÁKLADY		133 437 271,80	123 697 455,18
I.	Náklady z činnosti		132 246 813,13	123 487 297,40
1.	Spotřeba materiálu	501	7 664 240,18	6 319 656,42
2.	Spotřeba energie	502	6 856 370,90	8 516 022,38
3.	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	503		
4.	Prodané zboží	504	2 178 099,81	1 605 384,22
5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506		
6.	Opravy a udržování	511	13 452 036,71	6 360 996,86
7.	Cestovné	512	673 375,70	369 111,48
8.	Náklady na reprezentaci	513	417 819,59	304 939,07
9.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	2 310,00	- 39 359,00
10.	Ostatní služby	518	19 097 439,44	24 437 382,53
11.	Mzdové náklady	521	51 616 290,00	47 507 133,00
12.	Zákonné sociální pojištění	524	16 662 144,00	15 794 282,00
13.	Jiné sociální pojištění	525	141 060,00	130 770,00
14.	Zákonné sociální náklady	527	2 174 292,99	1 953 356,28
15.	Jiné sociální náklady	528	60,00	-
16.	Daň silniční	531		
17.	Daň z nemovitosti	532	23 420,00	23 420,00
18.	Jiné daně a poplatky	538	43 152,00	33 406,36
19.	Vratky daní z nadměrných odpočtů	539		
20.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	-	2 270,00
21.	Jiné pokuty a penále	542	105 615,22	
22.	Dary	543		
23.	Prodaný materiál	544		
24.	Manka a škody	547	-	4 630,51
25.	Tvorba fondů	548		
26.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	2 701 236,86	2 520 403,57
27.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného majetku	552		
28.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého hmotného majetku	553		
29.	Prodané pozemky	554		
30.	Tvorba a zúčtování rezerv	555		
31.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	- 475,00	1 575,86
32.	Náklady z odepsaných pohledávek	557		
33.	Náklady z drobného dlouhodobého hm. a nehm. majetku	558	2 832 703,64	2 084 945,34
34.	Ostatní náklady z činnosti	549	5 605 621,09	5 556 970,52
II.	Finanční náklady		1 190 458,67	210 157,78
1.	Prodanné cenné papíry a podíly	561		
2.	Úroky	562		
3.	Kurzové ztráty	563	1 190 458,65	210 157,44
4.	Náklady na přecenění reálnou hodnotou	564		
5.	Ostatní finanční náklady	569	0,02	0,34
III.	Náklady na nezpochybnitelné nároky na prostředky SR, rozpočtu ÚSC a SF		-	-
1.	Náklady na nároky na prostředky státního rozpočtu	571		
2.	Náklady na nároky na prostředky rozpočtů ÚSC	572		
3.	Náklady na nároky na prostředky státních fondů	573		
4.	Náklady na ostatní nároky	574		

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	Hlavní činnost
IV.	Náklady ze sdílených daní		-	-
1.	Náklady ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	581		
2.	Náklady ze sdílené daně z příjmů právnických osob	582		
3.	Náklady ze sdílené daně z přidané hodnoty	584		
4.	Náklady ze sdílených spotřebních daní	585		
5.	Náklady ze sdílených majetkových daní	586		
6.	Náklady ze sdílené silniční daně	588		
V.	Daň z příjmů		0,00	0,00
1.	Daň z příjmů	591	0,00	0,00
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595		
B.	VÝNOSY		133 437 271,80	123 848 026,33
I.	Výnosy z činnosti		63 784 875,58	38 327 902,04
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601		
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	56 646 849,39	34 923 591,71
3.	Výnosy z pronájmu	603	248 049,16	282 460,30
4.	Výnosy z prodaného zboží	604	2 819 202,92	2 140 013,23
5.	Výnosy ze správních poplatků	605		
6.	Výnosy z místních poplatků	606		
7.	Výnosy ze soudních poplatků	607		
8.	Jiné výnosy z vlastních výrobků	609	2 310,00	
9.	Změna stavu nedokončené výroby	611		
10.	Změna stavu polotovarů	612		
11.	Změna stavu výrobků	613		
12.	Změna stavu ostatních zásob	614		
13.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641		
14.	Jiné pokuty a penále	642	105 615,22	
15.	Výnosy z odepsaných pohledávek	643		
16.	Výnosy z prodeje materiálu	644		
17.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645		
18.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646		
19.	Výnosy z prodeje pozemků	647		
20.	Čerpání fondů	648	3 679 488,74	573 407,00
21.	Ostatní výnosy z činnosti	649	283 360,15	408 429,80
II.	Finanční výnosy		1 237 459,81	154 125,29
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661		
2.	Úroky	662	-	-
3.	Kurzové zisky	663	1 237 449,21	154 122,52
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664		
5.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	665		
6.	Ostatní finanční výnosy	669	10,60	2,77
III.	Výnosy z daní a poplatků		-	-
1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	631		
2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	632		
3.	Výnosy ze sociálního pojištění	633		
4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	634		
5.	Výnosy ze spotřebních daní	635		
6.	Výnosy z majetkových daní	636		
7.	Výnosy z energetických daní	637		
8.	Výnosy ze silniční daně	638		
9.	Výnosy z ostatních daní a poplatků	639		

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	Hlavní činnost
IV.	Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky SR, rozpočtů ÚSC a SF		68 414 936,41	85 365 999,00
1.	Výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu	671	68 214 936,41	85 365 999,00
2.	Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů ÚSC	672	200 000,00	
3.	Výnosy z nároků na prostředky státních fondů	673		
4.	Výnosy z ostatních nároků	674		
V.	Výnosy ze sdílených daní		-	-
1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	681		
2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	682		
3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	684		
4.	Výnosy ze sdílených spotřebních daní	685		
5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	686		
6.	Výnosy ze sdílené silniční daně	688		
VI.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ			
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním		-	150 571,15
4.	Výsledek hospodaření po zdanění		-	150 571,15

12. Technická a stavební činnost

Technické oddělení celoročně zabezpečuje údržbu a restaurování areálů a objektů bývalých represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

Další údržbové a technické práce

- 63 – Proběhla oprava střechy a krovů Správního dvora Malé pevnosti.
- 64 – Probíhaly přípravy a úpravy nových prostor pro pracovny v přízemí Panského domu.
- Uskutečnila se příprava projektové dokumentace ke stavebnímu povolení projektu celkové rekonstrukce objektu budovy a vybudování nové expozice Muzea ghetta.
 - Probíhala příprava návrhu studie rekonstrukce parkoviště v předpolí Malé pevnosti, včetně vybudování nových sociálních zařízení a zřízení nového informačního střediska.
 - Byla provedena oprava ubytovny vzdělávacího oddělení v domě čp. 121 v Terezíně.
 - Byla provedena oprava sociálních zařízení v bývalých Magdeburských kasárnách.
 - Proběhla realizace opatření k úspoře energie (vytápění, osvětlení).
 - Pokračovala obnova zeleně v areálech Památníku Terezín – dokončení výsadby nových stromů a dalších péstebních opatření, jakož i následná péče.
 - Probíhala realizace bezpečnostních opatření na ochranu Památníku Terezín jako tzv. měkkého cíle.
 - Bylo realizováno technické zajištění pietních, kulturních a vzdělávacích akcí.

63

13. Výhled na rok 2024

64

- Konání vzpomínkové akce u příležitosti povstání ve varšavském ghettu *Jom ha-šoa ve ha-gvura* (Den šoa a hrdinství) 6. května.
- Konání pietního aktu k výročí poslední popravy v Terezíně 2. května.
- Konání *Terezínské tryzny* 19. května.
- Konání tryzny za oběti genocidy Židů z českých zemí *Kever Avot* 29. září.
- Instalování osmi krátkodobých výtvarných a dokumentárních výstav.
- Uvedení dvou vzpomínkových divadelních představení.
- Projekce šesti filmů v rámci filmového festivalu *Za hradby*.
- Pokračování výzkumu nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.
- Pokračování digitalizace sbírkových předmětů Památníku Terezín a jejich zpřístupňování na webových stránkách.
- Doplnění databází bývalých vězňů.
- Vydání ročenky *Terezínské listy* č. 52.
- Vydávání čtvrtletníku *Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin Památníku Terezín*.
- Pořádání seminářů pro pedagogy, studenty a žáky.
- Uspořádání XXVIII. ročníku výtvarné soutěže pro mládež – *Memoriálu Hany Greenfeldové*, tentokrát na téma *První věc, kterou udělám po válce, bude...*
- Pokračování projektu dokumentace současného stavu míst bývalých nacistických táborů a hromadných hrobů v českých zemích nazvaného *Za pomníčky*.
- Pokračování badatelského projektu určeného žákům škol v České republice s názvem *Školákem ve válečných letech*, realizovaného ve spolupráci s dalšími institucemi.
- Zajišťování údržby a restaurování objektů a areálů ve správě Památníku Terezín.

Památník Terezín
Výroční zpráva za rok 2023

Vydal: Památník Terezín

Adresa redakce:
Památník Terezín
411 55 Terezín, Česká republika
+420 416 782 225
pamatnik@pamatnik-terezin.cz
www.pamatnik-terezin.cz

Vychází jednou ročně vlastním nákladem.
Redakční uzávěrka této zprávy: 29. února 2024
ISBN 978-80-88052-39-5

Reprodukce na obálce:
Norbert Troller: Šance v Terezíně, květen 1942; Památník Terezín,
PT 14738, © Herbert Trent, Georg Troller

Grafická úprava a sazba: 20YY Designers

